

308952

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

శుక్లపక్షము 1917 సం॥ ఆగష్టునెల 31 వ తేది శుక్రవారము

No. 127

నంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస శుద్ధ చతుర్థశివర.

(సంచిక ౧౨౭)

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు
 వీలాలేక సురేంద్రనగరము:—ఈ శ్రీలక్ష్మణుని కథలు
 రమ్యము చాపల్యాదిగుణములు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0-0
 యశోధర:—ఇంద్రుని కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 1.0-0
 గమనకై పడరాని పాటలు:—ఈ కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 0.12-0
 మనోరమ:—ఈ కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 0.12-0
 సామర్థ్యముతో నిడివించి, శ్రీలక్ష్మణుని కథలు. రూ. 0.10-0
 జగదేకరంభ:—ఈ కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 0.10-0
 తిరిగి చెప్పే సామర్థ్యము కథలు. ... రూ. 0.10-0
 సహనోదరవాంఛ:—ఈ కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 0.10-0
 అన్న సహనోదరము నమలునీ ధించును. రూ. 0.4-0
 అత్తలారాభిమున కోర్కెనికొండ ప్రలాపము:—
 అత్తలు కోర్కె:—ఈ కథలు వర్ణింపబడినవి. రూ. 0.2-0
 మిత్రద్రోహము:—అపద్ధుంధుడగు మిత్రునివై నిందనొపి
 కడకు తాను జిక్కుకొన్న వాని గురించిన నవల 0.8-0
 ఇవియేగాక యితరనవలలు కథలు పుస్తకములను పంపుదుము.
 358 కలయువారు:— కల్లం బుక్ డిపో,
 6, వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామనూరు పేట, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

శుక్లపక్షము నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
 మావద్దదొరుకును. కొనువారు సూర్యమార్గము
 గమనింపును. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి
 ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
 ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
 (53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

అద్భుతనివారిజే.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
 ఎల్.కె. ట్రాన్స్ ల్యాంక్ వెల్లు

ఇది బలహీను
 లకును నీరసు
 లకును మందు.
 నిద్ర లేకుండు
 ట, జ్వరము
 తక్కువగును,
 మొదలు గిమ్మ
 గా నుండుట.

పరిమం దెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము,
 ఆయాసము, శుక్లపక్షముపొగొట్టును. విద్యాభ్యుదయ, ఉపాధ్యాయులకు
 గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
 లగు వారికి ప్రత్యేకమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక
 వేలమంది నిందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ వేటినినమే
 ఒక బుడ్డికి కొని చూచిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.
 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
 40 ,, ,, ,, 2-0-0
 నవీనము! వ రి మ శ ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీనము!
ఆటో డిల్ బహర్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆపూర్వ
 వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి
 యొక్క సంబంధము బోధింపబడును. చేతిగుడ్డలతో గాని చొ
 క్కాయి వైసగాని 2-కి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
 వనము మధ్యలోనుంటే యెంతో సుఖమయిన వాసనను ఆను
 భవించ నన్నిసో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
 వేలయిందేగా యీ ఆటో డిల్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధా
 న్యముగా నిలుచును. ఈడినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.
 వీల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0 } వి.జి. చార్జీ
 ,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0 } రూ. 0.4-0
 ,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2.0-0 } ప్రత్యేకము
 ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.
 నెం 155, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.
 మద్రాసు యేజంటు:— మెహతా ఫుల్చంద్ మూర్తి
 వై నానాబాయి రోడ్, చురువాను.

శ్రీమదాంధ్ర బహుద్ర పురాణము
 (పద్య కావ్యము.)
 శ్యామలచంద్రి విరచితములు పదునెనిమిది పురాణము
 లలో నిదియుకటి. ప్రపంచమెట్లుపుట్టినది? తలభేదము లేల
 కలిగె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రే? ఈ మొదలగు
 విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
 గొప్పవారీగంధమువలన చుండి యీ ప్రాయమునిచ్చియున్నాడు.
 శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆయోత్తమ ప్రతిమాత్ర
 మున్నవి. వేల 5-0-0. కర్నూలు పోస్ట్.
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
 శ్రీలి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము
 2000 పద్యములకలవు. మంచిగీతములవై అచ్చు. కాలికో
 లైండు ధర రూ 1.8-0. పోస్టువల్పులు వేసె.
 (52) జనమంచి కేపాడికర్న
 తెలుగుపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

నిర్మలమైన
మలబారు సారాయి
 (కొబ్బరికల్లునుండి బట్టిదించబడినది)
 కొలంబో అరక్ నతెనె, ఇది మలబారులో
 సిద్ధము చేయబడినది.
 బహు నిర్మలమయినది. ఆరోగ్యకరమయినది.
 డజను కాలుగలను బుట్లగల పెట్టెలుగ
 అమ్మబడును.
 విడి సీసాలు అమ్మబడవు.
 యస్. పి. సారథి, అండు కో,
 (326) మదరాసు.

శ్రీ మంతల కొక హెచ్చరిక
 మీరు
 పూర్వమును నేనా పట్టుకొనును కలిగియున్నారా?
 తేనియో మాడిక్సు విగర్ ఆను చొవ ఫరాజమును వాడిచూడండి
 ఆమినికొను నేనెగలిగిన వలసినదే, నానోవికారము,
 నరపట్టుకొను లేను మున్నగునవి యే కారణములచే నలిగిన
 కయినను సరే దీనివలన స్వస్థత జెందును. అకాల వృద్ధాప్య
 మును రానీక పునుపుల పంపూగ్గ యావనవంతులచేయును.
 వృద్ధులమును పోగొట్టి వృధాకాయల చేయును. క్రొత్తరక్త
 ముద్దవించి, ఉత్సాహము కలిగించి మారిన పురుషునిచేయును.
 గొప్పవిలువగల మూలికలచే సిద్ధము చేయబడినది. 48 మాత్ర
 లుగల డబ్బీ వేల ను 10-0-0 మాత్రమే. పోస్టేజీ ప్రత్యేక
 కము. శాడోక డబ్బానుకొని వాడి, నాని చుట్టొరమగు
 ఫలములను పరిశీలించుము. అనేకమందుల పరిశీలనని పట్ట
 నిది ప్రఖ్యాతి గాంచినది. (868)
 ప్రత్యేక నిర్మాతకులు,
 886 హెయిక్ స్ట్రీటు మహా పూనా.
 MADIX MANUFACTURING Co.,
 (Dept 9) 335, MAIN STREET, Camp, POONA

గుణమునకు హామీ
 మలబద్ధము, మందాగ్ని
 మూలవ్యాధి వర్ధక
 అగ్ని వర్ధక
 శూలనొప్పి
 అజీర్ణము, పిత్తరోగము
 ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే.
 APPLY
 Manager, The Ayurvedic Medical Hall,
 PULAPPATTA VIA OTTAPALAM,
 MALABAR.

భారతీయ క్రైస్తవులు.

క్రైస్తవమును పేరేత్తములు పులిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. భారతీయులు స్వపరిపాలనమును గూర్చి యాందోళనము జరుపుచుండ, మా పులిక వారి యాశయముల గూర్చి యెట్టి యభిప్రాయమును వెలువరింపక మానముద్ర దాల్చియుండెను. ఇంతవరకు మానము బూనియుండుటకు బలము గల కారణములున్నవి. మా యభిప్రాయమును వెలువరించుటకు పూర్వము భారతీయ క్రైస్తవుల యభిప్రాయ మెట్లున్నదియు మేము తెలిసికొనవలయును. అబ్రాహామ్ జోషియాను నెడ కొందరు సామాన్యజాతి కలిగియున్నారనిగాన అబ్రాహామ్ జోషియానును సంగమరణ విధానము కాంగ్రెసులీగు విధానముల కేయంకములయందు భిన్నమైయుండును గూడ మేము నిర్ధారణ చేసికొనవలసి యుండెను. ఈ సోమత్వములను నింతవరకు రాజకీయములయందు మా యభిప్రాయమును వెల్లడింపమైతిమి గాని నేరొక కారణమును గాదు.

కొందఱున్నారు నగరమున బ్రాహ్మణేతరసమాజేతము జరిగి వారి సంస్కరణవిధానము వెల్లడియ్యును. క్రైస్తవుల మరొకత మెట్లున్నయు నారనితిమి. కనుక క్రైస్తవుల భావమును స్పష్టముగనిపుడు బహిరంగ మొనర్చు నత్యయముకలిగింది.

అంగ్లో ఇండియనుల యభిప్రాయముల నటుంచినయెడల ప్రస్తుతమున రెండుసంస్కరణవిధానములు ప్రజల మనోబీభత్సల తాండవ మాడుచున్నవి. సుప్రసిద్ధమై, స్వపరిపాలనా సంఘములచే నామోదించబడిన, కాంగ్రెసులీగుల సంగమరణ విధాన మొకటి. దక్షిణహిందూస్థానమున బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతరభావము వర్ధిలుచున్నవి. పునోన్మద్దికారములగు సంస్కరణవిధానముల కబ్రాహ్మణులు తోడ్పడరను భీతిగూడ జనించినది. కాని కొందఱు బత్తురు సభయందు పాల్గొనెన రాజకీయ సంస్కరణ తీర్మానము కొన్ని విషయములయందు భిన్నమైనను, మొత్తమునై కాంగ్రెసులీగు సభల సంస్కరణ విధానములతో నేకభవించుచున్నది. రాజకీయాందోళన మెట్టి ఫలితముల నొసగినను వివిధపక్షముల వారి యాశయము లైక్యమైయున్నవి. ఇట్టిమైక్యత సాంప్రదాయ సిద్ధాంతమున యుద్ధమునకు మరొక బలము నొసగును.

బ్రాహ్మణులు, అబ్రాహ్మణులు, మహమ్మదీయులును, గూడ కాంగ్రెసు సభవారి సంస్కరణము నామోదించి యున్నారు. ఇట్టి స్థితియందు భారతీయ క్రైస్తవులు గూడ నేల కాంగ్రెసు పక్షమున నిలువగూడదు? రాజకీయవిషయముల యందు క్రైస్తవులంతవరకు తమ విశ్వాసముల నెన్నడు బహిరంగపరచుచుండుట లేదు గాని వీరిలో చాలమంది దేశీయ మహాజనసభయెడ సామాన్యజాతి గలిగియుండి సభవారి మాచనములను హర్షించుచుండిరి. యధానంతర పునర్నిర్మాణమున తమ మంచిచెడ్డలు పరిగణించబడి, తమ విషయమై శ్రద్ధ దీసికొనబడదని క్రైస్తవులలో చాలమంది భయమందియున్నారు. కాంగ్రెసువారును, అబ్రాహ్మణులనుగూడ వీరిభీతి తొలగునట్లు వర్ధించియున్నారు. క్రైస్తవులకు ప్రత్యేకించుకొని కవర్గము లుండవలయునని యిరువురునుగూడ నిశ్చయించిరి. కాంగ్రెసువారి సంస్కరణవిధానమున నున్న నేరొక సూచనమును గూడ నీసందర్భమున గమనింపవలయును. ఏజాతికైన సంబంధించిన యొక శాసనమునధికారసభ్యులను ప్రవేశ పెట్టినచో సభలోని యా జాతీయులగు సభ్యులలో మూడువంతుల మంది వ్యతిరేకించినచో, నా శాసనమును సభవారు త్రోసి వేయవలయునని కాంగ్రెసువారు సూచించి యున్నారు.

కనుక కాంగ్రెసువారి సంస్కరణ విధానముతోడ మే మేకీభవించుచుంటిమని వెల్లడిచేయవలసివిధియై యున్నది. దేశమునకు మాతనజీవము నొసగుచున్న రాజకీయాశయ నిర్వహణార్థము మనము భారతీయులతోడ గలసి ఘటుపడవలయును. భారతీయ క్రైస్తవులు రాజకీయరంగమున నడుగిడినయెడల, భారతీయజాతీయ భావమునకు మాతనశక్తి లభ్యమగును. భారతీయుల పునోన్మద్దిని సహింపజాలనివారు, మనల నిలువైన తమమిత్రు లనుకొనరు.

అంటుమామిడి చెట్టు. 866

అన్నిరకాలు మిశ్రమమైనది. 100-కి రు. 60-0-0. మా వద్ద అన్నిరకాల చెట్లు తయారుగా నున్నవి. ది ఎంవైర్ నర్సరీ అండు గార్డన్స్, లాల్ బాగ్ ఫోర్టరోడ్, బెంగుళూరు సిటీ.

మచిలీపట్టణ వార్తలు.

ఈనెల 25-వ తేదీ శనివారమున శ్రీపతుని పుట్టిన దినమున గౌరవముగా శాస్త్రీగారిచే రచింపబడిన లంకాదహనమును సీతా స్వేషణమును నాటకమును మత్స్యపుర నాటక కంపెనీవారు ప్రదర్శించిరి. నాడు వమానైన సౌములలో ఖర్చులుపోస మిగతాసౌము మూడు రు 150-0-0 గ్రంథకర్తగారికి గ్రంథ ప్రచుర తోడ్పాటుకై నొసగిరి. ఈవిధమున ఆంధ్రదేశమున గ్రంథకర్తల పూజించి ప్రోత్సహపరచుట ఎంతయు క్లాగునీయును.

గన్నము - అంటువ్యాధులు.

దైవానుగ్రహమున అప్పడప్పడు మంచి వానలు కురియుచున్నను మాపురమున కలరాపోషకమును పికాచమును వడలక యింకను పీడించుచున్నవని దెలుపుట కంతయు జెంటిలుచున్నాను. ఎచ్చట జూచినను వీనినిగూర్చి భీతిల్లువారు గానేయున్నారు. నానీరు ఎచ్చట చూచిన అచ్చట నిల్చియుండుటవల్లను దోమలు హెచ్చుచున్నవి. ఇక జ్వరములు కూడ బయలుదేరునని భీతిగనున్నది. మున్సిపాలివారు తగు జాగ్రత్త తీసికొనుచున్నట్లు కనుపడదు. (ఒక విలేఖరి.)

తెనాలి తాలూకా ఈశ్వరువార్తలు

మా గ్రామమున నిప్పటికి సుమారు రెండుమాసములనుండి పశువులకు జబ్బువచ్చి సుమారు 100 పశువులు నష్టమై పోయినవి. ఇంకను మరికొన్ని పశువులు జబ్బుయందున్నవి. అందువలన జనులు విచారము నొందుచున్నారు.

విద్యుత్ పంచాయితీ

విద్యుత్ పంచాయితీ నొకదానిని 27-8-17 తేదీన తెనాలి తాలూకా తహసీలుదార్ల వారు వచ్చి స్థాపించినారు. దీనికి నాడెళ్ల అసంతయ్యగారు చేర్మకగాను రాయప్రోలు వెంకటాచార్యులు గారు వైస్ చేర్మకగాను ఏర్పడిరి.

గ్రంథభాండాగారములు

జ్ఞాన ప్రకర్షన సమాజ మను పేర నొక పుస్తక భాండాగారమును జనార్దన నిలయ మను పేర నొక పుస్తక భాండాగారమును గలవు. ఇందు సుమారు 800 పుస్తకములు గలవు.

గ్రామ సంఘము

ఈశ్వరు గ్రామసంఘ మను పేర నొక గ్రామసంఘముగలదు. ఇయ్యది గుంటూరుజిల్లా సంఘమునకు శాఖగా నేర్పడి యున్నది.

పరపతిసంఘము.

ఈశ్వరు కోఆపరేటివ్ కెడిటు సొసైటీ యను పేర సౌకర్యపరి సంఘము సుమారు 8 మాసముల క్రిందట స్థాపించబడినది.

పోస్టాఫీసు

పోస్టాఫీసు మా గ్రామమున లేనందువలన కొన్నియిబ్బందులు కలుగుచున్నవి. కాని పోస్టు యొక్క సౌకర్యము మామయందు దయయుంచి ప్రతిదినము టపాలా తీసికొని వెళ్లునట్లు ఏర్పాటు చేసినందులకు మే మెంతయు కృతజ్ఞులము. ఇకముందు మా గ్రామమున పోస్టాఫీసు నొకదాని నేర్పరచిన మా కష్టములు పాఠశాలిన వారగుదురని పోస్టు సూపరెంటెండెంటుగారికి విషయపూర్వకమగు విజ్ఞాపనము నొనరించుచున్నాము. (ఒక విలేఖరి.)

గుంటూరు వార్తలు

(మాచిలేఖరుని వద్దనుండి)

వార్షిక కౌత్సనము

గుంటూరు, ఆగస్టు 28:—మాపురమున నున్న ఆర్యవైశ్య యువకుల సాహితీ సంఘముయొక్క ద్వితీయ వార్షిక కౌత్సనము తెనాలి నివాసులైన రామలింగయ్య శ్రేష్టి డి. ఏ. (వకీలు) గారి యాజమాన్యముక్రింద ఈనెల 19 తేదీన జయప్రదముగా జరిగినది. నాటిసభకు వైశ్య యువకులు చాలమంది విచ్చేసిరి. రామస్వామి గుప్తగారు సంఘాభివృద్ధికర మగు కొన్ని సూచనలను నివేదించిరి. ముఖ్యముగా ఆర్యవైశ్యులకుల కొక భోజన వసతిగృహ ముండుట చాల అవసరమని నొక్కిచెప్పిరి.

వై. ఎం. ఎల్. ఏ.

ఈ సంఘపక్షమున 20 తేదీన బెజవాడ శిల్పకళాశాలాధ్యక్షులగు ఎన్. నరసింహనాయుడుగారు “శిల్పములు” అను విషయమును గూర్చి టవున్ హైస్కూలులో ఆంధ్రమున నొక ఉపన్యాసమును గావించిరి. ఉపన్యాసానంతరము వారి శిష్యులచే చేయబడిన కంపులు పచ్చలతో నమర్చబడిన

బంగా పతకములను, నూ నెరంగులతో చిత్రింపబడిన కీ|| పసుపురి వెంకటకృష్ణమ్మ నాయుడుగారి ఛాయాపటమును, కోడి రుమా ర్తి నాయుడుగారి ప్రతిమయొక్క ఛాయాపటమున ప్రదర్శించిరి.

ఒక ఉపన్యాసము.

జూల 28 తేదీన టవున్ హైస్కూలులో జయంతి రామయ్యతులు బి. ఎ., బి. ఎల్. గారు “ప్రజాశాంతి జీవనము” అనువిషయమును గూర్చి తెలుగులో నుపన్యసించిరి.

ప్రథమన ఆత్మ హితాచరణము, పరహితాచరణము అనుగుండు యములను గూర్చి చివరికి చరహితాచరణమే వ్రువని చెప్పిరి.

తరువాత ప్రస్తుత రాజకీయాందోళనములను గూర్చి ముచ్చటించు నిష్పక్షుడు మనకు గల్గిన రాజకీయ జ్ఞానమంతయు బ్రిటీషువారివలన గలిగినది. కావున మనము మనమాత్మలను అడుగున్నాము. అయ్యది స్వభావమే కాని కొడుకు తనకు పెత్తనమన్న తండ్రిని ఆడిగిన తండ్రికి యిష్టముండదు. నీకు యింక శక్తి రాలేదనియే చెప్పుచుండును. అటులనే మన ప్రభువు వారును జెప్పచున్నారు. కాని మనము మాత్రము పట్టుతో కృషిసల్పి మన మామూల కొఱకు పోరాడవలెను.

అనంతరన అబ్రాహ్మణ ఆందోళనమును గూర్చి కొంతముచ్చటించిరి. ధృఢ మనవారు చేయుచున్న రాజకీయ ఆందోళనములు ఫించిన ఎక్కువ లాభము బ్రాహ్మణేతరులకే గల్గును. ఇది కేరెనికొనక అబ్రాహ్మణులలో గొందఱు వ్యతిరేకులై యున్నారని నడిచిరి.

మరియు ప్రవారు శక్తికొలది దేశసేవకై తమ జీవితమును ధారపోయుటకు క్షమని నొక్కి పల్కిరి. కడపట దేశ సంతృప్తి సేవను గురించి ముచ్చటించుచు మనవారందఱు నీ తలుణమును పోగొట్టినక సేవలలో జేరి ప్రభాతిని బడయవలసినది. మనము తిరుచున్న స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమునకు ఇది చాల ముఖ్యమైనదని చెప్పిరి. తాము ఉపకారవేతన మందితి మనియు శక్తికొలది దేశసేవ, భాషాసేవను గురించి పాటుపడ నున్నట్లు వై తినని చెప్పి ముగించిరి.

శ్రీరామసం వెంట శివుడుగారు (ఎం. ఏ.) ఉపన్యాసకులకు వందనము లర్పించిరి.

ఒకమరణము:—ఆంధ్రదేశమునందు సంగీతవిద్యా గురువులలో నగ్రగణ్యులును, పెదక శ్రేష్ఠులైన గ్రామ నివాసులును అగు బ్రహ్మశ్రీ సునల్ల టీ. శామూర్తి శాస్త్రీగారు ఈ నెల 25 మధ్యాహ్నము రి గటలకు స్వర్గస్థులైన తెలుపుటకు మిక్కిలి చింతిలుచున్నాను. వీరు 20 సంవత్సరముల ప్రాయమున తంజావూరుజిల్లా ముడలములోని పంచవడత్రేత్రమందు ఆకుమల్ల వేంకటసుబ్రహ్మణ్య గురువుగారిని నేనించి 2 సంవత్సరములలో గానవిద్యను సలక్షణముగా గ్రహించిరి. ఆంధ్రదేశమునందు సంగీతవిద్య నశించిన కాలములో నీ మహానీయులు ససాంప్రదాయమును యావిద్య నుద్ధరించి కృష్ణాతీరమున కదళీపురమందు స్వప్రబంబున కొక సంగీత విద్యా పీఠంబును నెలకొల్పి విద్యార్థులకు అన్నదానమును విద్యాదానమును అవిచ్ఛిన్నముగ నులుబది సంవత్సరములు జరిపించి దిగంతవిశ్రాంత కీర్తి గాంచిరి. శాస్త్రజ్ఞానమునందు గాని బోధకతా నయపుణ్యమునందుగాని వీరికిసమానులు దక్షిణదేశమునకూడ లేరని సంగీతవిద్యాగులు చెప్పకొందురు. గద్వాలా వనపర్తి మొదలగు పెద్ద సంస్థానములలో బహిరంగమహారాజ సభలయందును, శివమాన గౌరవమును బిరుదులను తమకును తమ శిష్యులకును సుపాదించుకొని శిష్యులే తమధనముగా పరిగణించుకొనిన నీ గురువరుడు అస్తమించుట ఆంధ్రదేశమున కంతకు తీరని కొరత. “కల్యాణశ్రీ” అనునట్లు 60 సంవత్సరములు జీవించి గృష్ణతీరమందు పెదక శ్రేష్ఠులైన గ్రామములో స్వగృహమున కువ్వత పరివృత్తులై నిర్యాణము జూచిరి. (ఒక విలేఖరి.)

తెనాలిలోని కన్యకాపరమేశ్వరీ పుస్తక భాండాగార ప్రధమ వార్షిక కౌత్సనము ఈనెల 28-వ తేదీన కన్యాకాపరమేశ్వరీ సత్రములో తానుగుంట రామస్వామి శ్రేష్టి డి. ఎ. బి. యల్ గారి ఆధిపత్యముక్రింద జరిగెను. పలువురుపర్యవేసించిరి.

కృష్ణజిల్లా పెదపూడి గ్రామంబున హిందూబుద్ధిమత సంఘమును గురించి యుపన్యసించుటకు బ్రహ్మశ్రీ ప్రభాకరం పుమామహేశ్వర పండితులువారు విచ్చేసి ఈనెల 21, 22, 23, 24 తేదీల నుపన్యసించి దైవప్రార్థనా సమాజమును ద్వికదానిని స్థాపించిన యొక విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

సాత్వికనిరోధ ప్రతికూల

ప్రకటనము

(౧)

సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారి అభిప్రాయములు.

సర్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు మాకిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

ఈనెల 24-వ తేదీన స్థానిక దైనికపత్రికలలో మన యేడుగురు స్నేహితులచే వెలువరింపబడిన సుప్రసిద్ధ ప్రకటనమును గూర్చి నా అభిప్రాయములను తెలుపవలసినదని ఆ నేతలు కోరియుండిరి. ఏడుగురియే సేవ చేపిరి. ఏలనన, ఇటీవల మా వెంకట పతిరాజుగారి వాక్యములవిని, వారాప్రకటనమునకు జెంది యుండ నిష్ఠముగలవారు కారని యెంచవలసి వచ్చినది. నేనీ లేఖను వ్రాయుటకు కొంచెమాలస్యమైనను, బొంబాయినుండి సాత్వికనిరోధ సందేశము నిటకు గొనితెచ్చినవారి నాహ్వానించు సందర్భమున నేనగ్రాసనాధిపత్యమును వహించుటచే దీనిని పత్రికలకు బంపుట విధియని తలంచితిని. రాష్ట్రీయ మహాసభలో జరిగిన విషయములను గాంచినతరువాత, యీ ప్రకటనమును గూర్చి చర్చించుట మృతినొందిన గుఱ్ఱమును కొట్టుటయేగాని వేరొందుకాదు. కాని, యీవిషయమై నాకు గల అభిప్రాయము మూలమున, ఆప్రకటనమున సంతకముల జేసిన యేడుగురుకును మనశ్శాంతి గలిగినయెడల, నాశ్రమ వృద్ధ కానేరదు.

ఈ ప్రకటనము నా యందొక నూతనాభిప్రాయముల నుద్భవింప జేసినది. దీనియెడల నాకుగల భావము నూతనముగ నున్నది. ఇందు చర్చితమైన ముఖ్యవిషయమున యీ ప్రకటనము మనకు విశేషజ్ఞానము నొసంగినదియు, అందుచే దీనిని హామీయూహనాదు తెల్లరును ఆహ్వానింప దగినదనియు నా మనమునకు దోచుచున్నది. సందిగ్ధావస్థయందొట్టి మహానీయుల ఆలోచనా పూర్వకమగు అభిప్రాయములను ముఖ్యముగ తిలకింపవలయును. వీరిలో ఆ యిరుగురు న్యాయవాదివృత్తికి సంబంధించినవారు. ఏవిధమున యోచించినను సాత్వికనిరోధము న్యాయసమర్థమనియు, వాంఛనీయమనియు, దానిని నుపయోగించుటకు తగిన సమయ మున్నవగునపుడు మనము వెనుదిరుగరానియు, యీ నాయకులు చెప్పమాటలు మనకు మిగుల సంతృప్తికరముగ నున్నవి. ఇందు చేత్రాలు చేసినవారిలో నొకరికి, ఆభ్యాసమై నట్టియు కాసని నిర్మాణసభలో పర్యాటోచనా విధానముల యందు, ఆచారమై నట్టియు, పద్ధతి ననుసరించి యంతకు పూర్వము జరిగిన గ్రేటు బ్రిటన్లో డార్బర క్లిఫ్ఫర్డు గారియొక్కయు, ఫ్రాంకోరాసులో గాంధీగారి యొక్కయు విషయములు పేర్కొనబడినవి. ఈ విషయమును గూర్చి భోమాఅను నాతడు వ్రాసిన వ్యాసమును గూర్చి యీ ప్రకటనమున పేర్కొనినచో యీ ప్రకటనా ప్రాశస్త్యము వృద్ధిమగునని తోచెడిది. ఈ వ్యాసమునుచదివి, యీవిషయమై యింకను జ్ఞానము నార్జింపగోరువారు స్కూలులై బ్రతి నాల్గవంతులమున, 86-106 పేజీలలో చూడవచ్చును, యీగ్రంథము, తిరునల్కేజిలోని, నుబ్బయ్యస్టేట్ కంపెనీ మున్నగు వారలద్వారా దొరుకుచు ప్రకటనమున సంతకముల జేసినవారు భోరణచే వ్రాయబడినవ్యాసమును తమ మనోవీధియందుంచికొనినయు, వచ్చులనీ ముకుందులను గూర్చి వారు ప్రకటనమున వ్రాకుచున్నట్లే నీవిషయము తెల్లమగుచున్నదనియు, నేను చెప్పవలసియున్నది. భోయొక్క అభిప్రాయ ప్రకారము సన్నుల చెల్లింపబడుటయే ఆత్మ్యత్తమమగు సాత్వికనిరోధము. ఆ వ ప స మ గు నె డ ల, మన కష్టములు భాయుటకు సాత్వికనిరోధాయుధమును ప్రయోగింపవలసినయు, యిది కాశ్రిమేమే యనియు ప్రకటనమున చేత్రాలు చేసినవారు చెప్పటకే హామీయూహన వాదులకు నాచింతయు బందనీయులు.

“సాత్వికనిరోధము” అనుటకు “సాత్వికావధము” అనుట బంధించినది. నా అభిప్రాయము, “నిరోధము” అను మాట నలక, అనన్యధాసాధిప్రాయము గానవచ్చుచున్నది. కాని నిజముగ సాత్వికనిరోధావలంబకును, యీ నిరోధమును తనవైపునకే తిప్పికొని కారీరిక బలమును యోదించి, ఆత్మ్యబలమును జనుమొందునట్లు జేయును. అందుచే దీనికి “ఆత్మ్యబలముని” గాంధీగారు పేరడియున్నారు.

సాత్విక నిరోధ ప్రతివాద ప్రకటనము నింకొక మార్గముండి యోచింప వలసియున్నది. మాంపేగుగారు

వచ్చు లోపల నధికారులను ప్రజలను గూడ శాంతపరచు నుద్దేశముతో నీ ప్రకటనము వెలువరింపబడినది. కాని యిట్టి యుద్దేశమున కనుగుణముగ వైఫల్యము లిభింపబడి యుండలేదు. ఈ యుద్ద్యమమును నెరవేర్చుకొన ప్రచారకు లుద్ద్యమించి యుండినచో, వారే సాత్వికనిరోధచారిత్రమును విపులపరచవలయును? సాత్వికనిరోధ మను నామమునుచ్చరించినంత మాత్రమునకలవరము, అవిశేషతమున్నగు దుర్గుణము లధికారులమానసముల నాక్రమించును. ఇట్టిస్థితియందు వీరే సాత్వికనిరోధపు టుద్ద్యమపు మంచి చెడ్డలను విపులముగ చర్చింప బూనుకొనవలయును? మాంపేగుగారు వచ్చువరకు చేతమున ప్రజలను, ఉద్యోగులను శాంతముగ నుంపవలెనని వీరి యుద్ద్యమమైనచో వీరి ప్రకటనము వేరొక తీరున నుండవలసినది. సాత్వికనిరోధ చర్చ ప్రస్తుతమున కాపుజేయవలసిన దనియు సాత్వికనిరోధ మంత యుచితము గాదనియు వీరు నొక్క వక్కాణింపవలయును. వీరిట్టి మార్గము ననుసరింపవలెననుచున్నారలె గాక, అధికారులు గూడ వీరల నెదిరించుట కవకాశమున్నది.

సాత్వికనిరోధవృత్తికే ప్రకటన మొనర్చిన వారలపై స్వపరిపాలనావాదుల ఫిర్యాదు నీ తీరున వివరింపవచ్చును:— చేతమును శాంతపరచుటయే వీరల యుద్దేశ మనుకొందము. మగుసటిదినమున రాష్ట్రీయసభ జరుగుచుండ, నాసభలో తరు యభిప్రాయానుసారము వాదించి విజయముండక, నీ మహానీయులే సభకు పూర్వమున తమ ప్రకటనమును వెలువరించిరి? యుక్తమగు నీ వైమార్గమును వీరనుసరించియుండినయెడల, వీరల యుపదేశములు చర్చింపబడుటకు విశేషమగు నవకాశముండెడిది. ఇంతియగాక వీరు తమ ప్రకటనా పత్రమును న్యూఇండియ, హిందూపత్రికల మూలమునెగాక, స్వపరిపాలనోద్ద్యమమునకు వ్యతిరేకించి యుండు దినపత్రికల మూలమున గూడ నేలప్రచురింపించిరి? స్థితిగతు లీతీరుననుండ, దొరతనము వారిదను సంపాదించుకొనవీరిట్టి ప్రకటనమును వెలువరించిన స్వపరిపాలన వాదులు తలంచిన దోష మెద్ది యును లేదు. వీరి చర్చకెట్టి కారణమున్నదియు, కఠినశాసనప్రయోగమును నిర్మూలింప కంకణముబూనిన స్వపరిపాలనాపాక్షికు లెగురు. కఠినశాసన ప్రయోగము హైందవుల కేమాత్రము స్వేచ్ఛయు లేకుండ జేయుచున్నది. బంధితులగు నీసెంటుమన్లు ప్రభృతులకు విడుదల యగునరకును అధికారులకును ప్రజలకును సమాధానము జరుగనేరదని వీరలకు స్పష్టమై యుండవలయును. అట్టిసంగతిలో ఇండియా మంత్రి విచ్చేయుదనుక పాతికులకునుపాలకులకును సహకారమిత్రత్వ భావములను నెలకొల్పు యత్నించుట కున్న ప్రయోగము లని వీరికి ప్రథమమున నె స్ఫురించియుండును. బంధితుల విముక్తల మొనర్చుటకు సాత్వికనిరోధమున కంటె నితర మగు నాధారములేదు. ఇట్టి తరుణమున ప్రకాంతావరోధమును వీడవలసినదని వీరు హెచ్చరించుచుండుట జూచినవారు, నిష్పంధావాస శిక్షలకలన మేము వివాదమనస్సులపైతిమను వీరి వచనములను విశ్లేషింపబాలరు.

నిష్పంధావాస శిక్షలచిరకాలమున నె అంత మొంద వలయునని ప్రకటన పత్రమునం దుదాహరింపబడినను, వచనముల సత్యాసత్యములు మనుజుల చర్యలనుండి గ్రహింపవలెను. మాట లొకతీరున నుండి చర్యలు వేరొకతీరున నున్నవి. నీసెంటుమన్లు ప్రభృతులు స్వేచ్ఛను బడయవలయునని వీరందురేగాని సాత్విక నిరోధాశ్రయమును ప్రయోగింపవల దందురు. భక్తి శ్రద్ధలతో తమ విద్యుత్ కర్మమును నిర్వహించి తన్మూలమున బంధితులగు తన మువ్వురు సేవకులను నీడి యజమానుడు స్వాధీనపరచె మున్నుండు మీకు బంధ విమోచనమగు గాక యని వారిని దీచిందును, వారి శత్రువులతో మైత్రిని నెరపుచుండెనని ప్రస్తుతమున కుపహాసము క్రమమై యుండును. ప్రకటనమున దస్మరు లుంచిన వారి చర్య లీ తీరున నుండుటబట్టి స్వపరిపాలనావాదుల కాప్రకటనము నెడ ప్రతికూలభావ మేవ్వడెడిది. మొన్నటి రాష్ట్రీయ సభయందు ప్రకటన పత్రమున చేత్రాలుచియొక్కరు చప్పిన కొన్ని సంగతుల నిట చర్చింపవలసి యున్నది. చేతీయులు శాంతముగ నుండినచో లాభములు కలవలనియు, సాత్వికనిరోధ మనలంబించినచో నీయునుకూల పరిస్థితులు తొలగవలనియు వీరు వక్కాణించి యున్నారు. సాత్విక నిరోధమును వీడకుండిన యెడల తమ వచనములచిరకాలములనె సత్యస్వరూపమగునని గూడ వీరు పలికి యున్నారు. కాని వీరి వచనములకు స్వలాభము నివాన్మయె యున్నట్లు గానవచ్చు చున్నది. సభాసదుల కెంతమాత్రమును సంబంధించినది కానని యీలేఖ తుదిని రుజువు చేయవలెను.

ఉపన్యాసకుడును, వారి మిత్రులును, గూడ నష్టపరిమాణమును గణింపక, శాంతి స్థాపనమునే ప్రధాన మొనర్చుకొని యున్నారు. కోయంబుతూరునుండి వచ్చుచుండిన సమాచారమును వీరు గమనించిన నెంతయు సమంజసముగ నుండెడిది. మన యట్టి స్థితిగతులయందు ఏదియొక మునునై విద్యుత్ కర్మమును తప్పించుకొనజూచు వ్యక్తులను భోమా అను గ్రంథకర్త కఠినముగ నిందించుచున్నాడు. ప్రకటన పత్రమును వెలువరించిన మహానీయు లీతనికృత్యమగు వ్యాసమును పరిశీలించిన తమ ధర్మములను చక్కగ నెరుగగలరు. మాట వరుసకు వీరి వాదము క్రమమై యున్న దనుకొందము. ఆత్మ గౌరవముతుడగు స్వపరిపాలనా వాది ప్రత్యుత్తర మేమెయ్యవలెను. “గౌరవమును గోలుపోయిన పిమ్మట నెట్టి లాభము లొదవిన నేమి ప్రయోజనము. ప్రకటనపత్ర సూచితమార్గము నవలంబించినచో, గౌరవమునకు దూరమైనవార మగుదుము” ప్రకటన పత్రము స్వాధీనత్వమును వెల్లడించుచు నీచబుద్ధిని చాటుచున్నది. వర్తమానమున ప్రబలియున్న ఆ నేక కష్టముల కీ దుర్గుణములే కారణములు. ఇవి యడుగంటినగాని మనకు పురోవృద్ధి గలుగ నేరదు. తమ చర్యలన, ప్రకటన పత్రమును వెలువరించిన మహానీయులు, కృతజ్ఞతా చేత కేమాత్రమై నన్నదేశక్షల నందరును తమమదూర మొనర్చుకొనరి. ఈ యంశములన్నియు కాశ్చర్యమైన సభయందు ప్రత్యేకముగ నొకతీర్మానము మూలమున వెలువరింపబడినను, ఈతీర్మాన మేకగ్రీవముగ నామోదింపబడిన దనుటలో విపరీత మెద్ది యునులేదు.

సాత్వికనిరోధము నెడ ప్రతికూల ప్రకటన మొనర్చిన వారినిగూర్చి అధికారుల యభిప్రాయ మెట్లుండునో యోచింపము. ప్రతికూల వాదుల యెడ వీరికి సబ్బావము కలుగ నేరదు. ఏలనని ప్రతికూలవాదు లవలంబించిన విధానము స్వభావ విరుద్ధమైయున్నది. కాశ్చర్యమైన సభయందు తమ భావములను వెలువరించి, సభాసదులు తమ్ములక్ష్యము చేయని యెడల, తమ ప్రతికూల భావమును పత్రికలయందు వెలువరించుచు, యంతటినుండి సాత్విక నిరోధోద్ద్యమముతోడ మాకు ప్రసక్తి లేదని వీరు తటస్థులై యుండుట స్వభావోచితమగు మార్గము. ఈమార్గము నవలంబించినచో తాము నిర్దోషులమని వీరు అధికారులను విశ్వసించ వలె వచ్చును. ప్రస్తుతమున వీరధికారుల కిట్టి విశ్వాసమును కలుగ జేయకలరు. సాత్విక నిరోధమున వీరు ప్రజలను ప్రోత్సహించుచుండిరిని అధికారులు నమ్ముదురు. ప్రకటనమును నామూల్యముగ పరిశీలించినచో నిట్టి భావము ధ్రువమగును. అధికార వర్గ పాలకులను విశ్వసించువు గాని మందుగుండును (యచట సాత్విక నిరోధాశ్రయము) మాత్రము సన్నద్ధముగ నుంపుచుని ప్రకటన పత్రము ప్రజలకు సలహా నిచ్చుచున్నది.

లేఖను ముగింపక పూర్వము స్వల్పములగు రెండు అంశములకు సమాధానముల నీయవలసియున్నది. ఈ ప్రకటనమేల, ఎల్లు ఉత్పన్నమయ్యెను? ఈ యంశములకు సుపూర్ణమగు సమాధానముల నీయ నాకసాధ్యము. పత్రము నింత విపులముగ చర్చించితిని గాన నై ప్రశ్నలకుత్తర వియకుండు టుచితముగాదు. కనుక నా శక్తికింజి సమాధానము నిత్తును. ప్రధమమున నొక్క విషయమును వివరింపవలయును. పత్రమున సంతకములంచిన వారందరేకమై యోదించి అందరేకాభిప్రాయ పడినపిమ్మట వెలువరనట్టి ప్రకటనముగాదు. ఇద్దరుమగ్గు రాలోచించి యీ పత్రమును తయారుచేసి పిమ్మట సంతకములకై పరిశ్రమజేయ నారంభించిరి. వీరేశ్రమ యొకరివిషయమున మాత్రము ఫలింపలేదు. ఈలోపున ప్రకటనపత్ర ప్రతియొకటి నార్థాపత్రికను పంపబడినను, తత్తోణముననే న్యూ ఇండియ హిందూపత్రికల ప్రకటనములలో 7 చేత్రాస్తుండుట యీ, వేరొకపత్రికా ప్రకటనమున పరిమొకత్రా లభింపకుండుటయు తటస్థించెను.

ఈ ప్రకటనపత్రమేల వెలువడెను ప్రశ్నయును కుత్తర వియకులనియున్నది. ఈసందర్భమున నొక్క సమాధానముగోరవలెనున్నది. “ఏలనీ సాత్విక నిరోధపు టుద్ద్యమమునజొచ్చుకొంటిరని ముచ్చుందాకా తప్పక ప్రకటన పత్రమున సంతకము లుంచినవారిలను ప్రశ్నించవచ్చును.” అట్టిసమయమున తాము నిర్దోషులమని వాదించి తప్పించుకొనుట కేపత్రము వీరలకు తోడ్పడును.

దానాభాయి నాగోడిగారి శిలావిగ్రహనిధి:—సి. వి. విశ్వనాథకాశ్రి గారు, వి.వి.వి.ఎల్. నలుజ్జి, కుంభకోణము 100-0-0 ఎస్. కస్తూరి రంగయ్య గారు, హిందూపత్రికాఫిఫలి 100-0-0. మొత్తము 200-0-0.

విషయానుక్రమణిక.

భారతీయ క్రైస్తవులు	2
సాత్విక నిరోధ ప్రతికూల ప్రకటనము	3
హిందూ దేశము : ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము	4
సానిక వార్తలు	5
విరోధ మహాసంగ్రామము	6,7
శతశతాబ్ది వార్తలు	8
ప్రత్యామ్నాయములు	9
కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు, జాతీయ మహాసభ	10
నీతినిష్ఠ-ఉద్ధృత తీర్పు	11,12
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదులు	13
ప్రజాభిప్రాయములు	18

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ ఆగష్టు నెల 31-వ తేదీ

శుక్రవారము

హిందూ దేశము:

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము.

పై శీర్షిక క్రింద నేషనుపత్రిక వ్రాసిన వ్యాసములో భారతీయ భావించాయమే ప్రతిఫలింపుచున్నది. మెసపొటేమియా నివేదిక ప్రకటనము, సంగ్రామవైఖరియందే మార్పులు గలిగించునో మేము జెప్పజాలము గాని, భారతీయుల పాలిటి కల్పితమైనదల మాత్రము మాహింపవచ్చును. అధికారవర్గము లోప రహితమగు సిద్ధాంతమున కాధారములేదని యీ నివేదికము నెల్లడజేసెను. హిందూ దేశీయుల యెడ విశ్వాస ముంచి, భారతీయులకు ప్రేమకేసు మొసగియుండినచో, యీ ఘోరసంగ్రామ సమయమున తరుగిని మనుష్యబలము అంగ్లేయులకు లభించియుండెడిది. నిష్పాధ ప్రేమిక సేవకవసరముండెడిగాను. ప్రజలు స్వదేశోద్యమముపై తమ గాఢాభిమానమును జూపుచున్నపుడు, హిందూ దేశీయతనులకు ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహము గావించియుండిన యెడల సంగ్రామ సమయమున హిందూ దేశము పై కావసరవిషయములలో సమూహ్య సహాయ మొనర్చి యుండెడిదల చేసెను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బల సమర్థులగు హిందూ దేశము ప్రాచ్యభండమున కంతకును యలంకారము యుండెడిది. స్వగ్నా మొదలు విక్రింగువరకును, కెయిరో మొదలుకేపు వరకును హిందూ దేశ ప్రతిభ క్లుమండెడిది. మెసపొటేమియా నివేదికము పంపిన వారలకు, ఎట్టి యవకాశము యుపయోగము లేకుండ గతిించినచో ఎక్కడనున్నదని నేషనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. భారతీయ సైన్యము సహృద్య పోరాటములనడచుటకును, దేశమునందు శాంతి గాపాడుటకును మాత్రమే యుద్దేశించబడినది. అందుచే యీ సేవకు ఫింగుల సాయము లేదు. నైద్యసహాయము లోప సహితముగ నుండెను. సంగ్రామము ప్రారంభించినపుడు, హిందూ దేశ ప్రభుత్వమునకు రెండు మార్గము లుండెను. హైందవ ప్రేమిక పురస్కారము గావించియైనను యుండవలెను. ఇంకొక యవసరమగు సైనికాధికారులు లభింపక బోయినచో జపానీసు సైనికాధికారుల సాయమును సహాయమును సాధించియుండవచ్చునని నేషనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈవిధానావలంబముచే ప్రభుత్వమువారు లెక్కలేని కాల్యముల

దయారుజేసి యుండి, మెసపొటేమియా దండయాత్రకుపయోగించి యుండవచ్చును. కాని యీ విధానము జయప్రదము గాంచుటకు మార్గ మొక్కటియే గానించు చున్నది. భారతీయులలో యుత్సాహము రగిల్చి, వారి షోడ్వలుతో సహాయము సాధించుటయనసరము. ఇట్టి మార్గ మవలంబించని యెడల రెండవ మార్గము హిందూ దేశమును జాగ్రత్త గాపాడుచూ, దేశములో శాంతి నెలకొల్పుటయే యని విదితమగుచున్నది. ఈ రెండవ మార్గమునే హిందూ దేశ ప్రభుత్వము లెంచినది నేషను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. హిందూ దేశ ప్రభుత్వమే మెసపొటేమియా నివేదికము నందువలె దోషారోపణ చేయుట సులభమే గాని, హిందూ దేశ ప్రభుత్వ గూడ బూర్వవిధానము నతిక్రమింప లేకబోయె నని చెలిసికొనినచో, స్థితిగతులు బోధపడగలవు. అనేక సత్తరముల నుండియు యను శ్రుతముగ వచ్చుచున్న యాచారమును హిందూ దేశ ప్రభుత్వ ముహూర్తమాత్రమున దీసివేయగలదా? మెసపొటేమియా విచారణసంఘము వారికి హిందూ దేశ ప్రభుత్వ విధానమాత్రములు చెలియక, ఆంగ్ల దేశ ప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠాపనలనుసరించి విమర్శించుటచే, వీరు యాశ్చర్య నిమగ్నులై యుండవచ్చును. కాని ప్రభుత్వవిధానమే నియమములపై నడచుచున్నదో మాత్రము ఆంగ్ల దేశమున కిప్పుడే నివేదికముచే నెల్లడియైనది. భారతీయులు ముప్పది వత్సరముల నుండియు నివేదించుచున్న విషయములు భ్రమ ప్రమాదజనితములు కావని తేలినది. హిందూ దేశమునకు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమున యధినివేశ రాజ్యములతోబాటు సమానస్థానము లేకబోవుటచే, వలసరాజ్యముల వారిని గౌరవ త్యాగములను భారతీయులను హిందూ దేశ ప్రభుత్వ గౌరవ లేదని నేషనుపత్రిక కాభిప్రాయము. "సామ్రాజ్యము వారిది గాదు. విజయములేదెడల, వారు అస్వతంత్రులు. స్వపరిపాలనమును వారి కొనగి యుండ లేదు. మన విధానమును నిశ్చయించుటలో వారు పాగ్గానుట కంకుచే విలులేదు. హిందూ దేశమునువాటి యధినివేశ రాజ్యములకు వారు నెడలినపుడు వారిని సామ్రాజ్యపాలులనుగ జూచుటకు బదులు యధినివేశముగ బరిగణించెదను. తమ హక్కులకు లండనునుండిగాని, వలసరాజ్యములనుండి గాని కొంచెము బట్టిగలిగినపుడు, తమ యధికార మేమాత్రము దగ్గకుండ కాపాడుకొనుటకు అధికారవర్గమువారుయావచ్చుకొని వినియోగించెదరు. ఆర్థికవిషయములలో మాత్రము వీరు కడు జాగ్రత్తతో నుండెదరు. విదేశ సైనికులను దేశీయ సైనికులను హిందూ దేశపు ధనముతోనే భరించుటకు మాత్రము హైందవుల కనుజ్ఞ నొసంగెదరు. ఇంతకన్నను సిహూపైకి పో"దని నేషనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

హిందూ దేశ ప్రభుత్వ సరిహద్దు పోరాటములు గలుగవచ్చుననియు దేశములో కలవరము బాడవచ్చుననియు భయపడి, స్వాతంత్ర్యలాభము పొందని హిందూ దేశముపై యుద్ధభారమును మోప లేదని నేషను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ వాక్యములు సత్యములని మాకు దోచదు. హిందూ దేశమునుండి సైన్యము నంతను యితర రంగములకు బంపివైచి 15000 సైన్యముతో మాత్రము హిందూ దేశమును కాపాడితినియు, హిందూ దేశపు రక్షణమాత్రము పీల్చివేయబడినదనియు, హిందూ దేశ ప్రభుత్వ పార్లమెంటు మహాసభలో ఘంటాపథముగ నుడివియుండ నేషనుపత్రిక యొకను యిట్టి సరిభిప్రాయముల గలిగియుండుటకు గౌరవ మూహింపనశక్యము. ఆవిషయ మటులండనిండు.

సంగ్రామము ప్రారంభ మయినపుడు ఆంగ్లేయులు స్వాతంత్ర్యబక్షము బూనిరిని గ్రహించి, భారతీయుల త్యక్తానాభరతు లయిరి. సంగ్రామ విజయమునకై ఎట్టి త్యాగములనయినను గావించుటకు సంసిద్ధులమయి యున్నారమని యన్నిమూలల నుండియు భారతీయులు సందేశము లంపిరి. జాతీయవాదులలో నగ్గగిల్లులగు తిలకుగారు గూడ నిట్టి భావమునే వ్యక్తపఱచిరి. కాని యీ సందేశముల నంగీకరించుటకు హిందూ దేశ ప్రభుత్వ గానికి గల కష్టము విదితమే. హిందూ దేశము, విదేశ రాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్య పురస్కారము నకై బోరాడ సంసిద్ధురా లయినపుడు, తన స్వాతంత్ర్యమును గూడ గోరునేమో మని సిహూకు భీతి గలదట! హిందూ దేశ ప్రభుత్వ మాత్రము యొక్క మారుగ సిహూ యభిప్రాయమును ధక్కరించుటకు శక్తివంతు డగుటకు సాధ్యమా? హిందూ దేశమునకు త్వరలో స్వపరిపాలనమునకు బునాదుల నైవ యత్నించెదమని ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము చేసియుండినయెడల, హిందూ దేశ ప్రభుత్వమునకు మితిలేని భారతీయ సైన్య సహాయముల నిర్దించియుండుటకు సాధ్యమేదేదని నేషనుపత్రిక చెబుచున్నది. హిందూ దేశమును పూర్వపుట్టిలో నేయుంచదలచికొనినపుడు హిందూ దేశ ప్రభుత్వ యవలంబించిన మార్గముకన్న వేరుమార్గము దొక్కుటకు సాధ్యమడదని నేషనుపత్రిక విమర్శించినది. అందుచేతనే "అస్వతంత్రమగు జాతి, మనహక్కులలో పాగ్గాన నపుడు మన బాధ్యతలను మాత్రము వహించుటకు విలువడ"దని నేషనుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

రాజ్యపరినిధిగారి సభలో నొక సభ్యుడు హిందూ దేశము యధినివేశ రాజ్యములకలె సాయముజేసి యుండలేదని నుడివెనట. అందుకు నేషను పత్రిక హిందూ దేశము యధినివేశ రాజ్యముల వలె పాలింపబడుటలేదని జవాబిచ్చు చున్నది. హైందవసమస్య అంగ్లేయుల దృష్టిని యిదివరకన్న దును లేని విధమున యాకర్షించినది. హైందవ సమస్యాహృదయము ఆంగ్ల దేశ పత్రికలు గొన్ని సంపూర్ణముగ గ్రహించినవి. హైందవ భావములకు సానుభూతి గల మాంటాగూ గారి సమయమున మన భావ్యవేశమంద ప్రభుత్వకార్యవర్గ పదవి యందున్నాడు. భారతీయులు తమ ధర్మము నీతిను గమని చక్కగ నిర్వహించిరే, విజయము బడయుట తక్షణము.

()

మొలుపత్రిక: మాంటాగూగారి కింత్యం దేశము

మొలుపత్రిక తన బెదరింపులను మానలేదు. నిన్నటి పత్రికతో తిరిగి యిటుల వ్రాసినది. "మాంటాగూ గారికి హెచ్చరిక యను వ్యాసమును గూర్చి మమ్ముకు ప్రశ్నించు చున్నారు. కాని యీ ప్రశ్నకు మేము జవాబు జెప్పబూనుకొనలేదు. మాంటాగూగారిపై మాకు అయిష్టతలేదు. వారి సామర్థ్యముగూర్చి మాకు చెలియును. పూర్వోద్యోగులకిన్ని వారికి హిందూ దేశమును గూర్చి యధికముగ చెలియనని గూడ మాకు చెలియును. హిందూ దేశ ప్రభుత్వము గూర్చి వారు కఠినముగ మాటలాడి నందుకు మేము చింతించినను, ఆ ప్రభుత్వముతో గలసి యిదివరకు సూచించిన విధమున సంస్కరణవిధానము ప్రచురించిన, దానిని సానుభూతితో విచారించుటకు మేము సంసిద్ధులమయి యున్నారము. కాని హిందూ దేశమున నధికారమును సంతరించుట యవసరమని మేము విశ్వసించుచున్నారము. అధికారము నిలుపుటకు బాధ్యులగు వారిని ద్రోసిపుచ్చుటకు విలులేదు. ఈ సూత్రములను గమనించక,

నూతనోద్యోగపదవియుం దేశకార్యముకొనసాగించి నను, యీ దేశమున దిదివర కెన్నడును లేన విరుద్ధాభిప్రాయ ప్రకటనము యూరపియనుల నుండియు, పూర్వసాంప్రదాయపాక్షికులగు భారతీయుల నుండియు వెలువడుట నిశ్చయము.

పై కార్యములచే నిర్బంధవిధానమును తొలగించినచో యూరపియను లందరును గలసి గగ్గోలు గావించెదరని మెయిలు పత్రిక బెదిరించుచున్నది. ఇంతవరకును భారతీయులకు శాంతిని బోధింపుచున్న మెయిలు పత్రిక, యిట్టి యాశ్చర్యమును బూని శాంతిని నలుదిక్కుల బారచివచ్చుట హాస్యాస్పదము గాదా. అధికారుల యభిప్రాయ మాలగూర్చి, యీ పత్రిక వ్రాయుటకు, ఈపత్రిక వారి యనుగ్రహమునకు బాత్రమై యున్నటుల విశదమగుచున్నది. భారతీయు లీతరుణమున ఏక మాఖముతో తమ యభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించుచుండవలయును. అభిప్రాయభేదముల వెల్లడి జేయుట కిది తరుణముగాదు. మాంటాగూగారి సచ్చింతలకు హిందూదేశము తోడ్పడి, వారి యూహలు ఫలప్రద మగునటుల జూడవలయును. మెయిలుపత్రిక బెదిరింపుల కేమూలము వెనుదీయవలదని, మాంటాగూగారికి భారతదేశమున దన్నిదికలనుండియు సందేశసహస్రముల గ్రుమ్మరింపవలయును.

మదరాసురాష్ట్రీయసంఘమువారు నేటిదినము ప్రధానమంత్రిగారికిని, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికిని, సర్. విలియము వెడ్డరుబరనుగారికిని ఈవిషయమై ఈక్రిందివిధమున తంత్రీమూలకముగ సందేశము నంపిరి.

“ప్రభుత్వకార్యదర్శిగా రవలంబింప దలచిన కార్యవిధానమును గూర్చి మద్రాసు మెయిలు పత్రిక యొక్క బెదిరింపులు జనులలో ఆగ్రహమును, అలజడిని గలిగించినవి. ఆంగ్లో హైందవులు ఎక్కువవలెనే సంస్కరణ విముఖులుగను, నిర్బంధములకు సుకాఖులుగను నున్నారు. ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యధికారమును బహిరంగముగ నిరాకరించుటకును, వీరిని పదభ్రష్టుల గావించుటకు సర్వప్రయత్నముల జేసెదమని బెదిరించుటకును, అనకాళి మిచ్చినయెడల, నిదివరకే యుద్వేగపూరితమై యున్న భారతీ యాభిప్రాయమున నుద్రేకభావ ముత్పేయించును. ప్రస్తుతస్థితి నెక్కుడు సందిగ్ధమై, క్లిష్టభూయిష్టమగును. అందుచే, ప్రభుత్వముపై హిందూదేశ విశ్వాసముగల లక యుండునటులుగ హైందవాభిప్రాయ సహాయముతో ప్రస్తుతస్థితిని దృఢముగ నడుపుటకు రైలు ఆనరబుల్ యి. యస్. మాంటాగూగారు గోరబడుచున్నారు.” ఇట్టి సందేశముల నన్నిప్రదేశములనుండియు మాంటాగూగారికి బంపి, వారి సత్ప్రయత్నములకు దోడ్పడుట భారతీయుల ధర్మము. ఆనిబిసెంటు గారిని, దేశీయమహాజన సభావ్యవస్థ సంఘమువారి దృష్ట్యాలుగ నెన్నికొనుటచే హైందవాభిప్రాయమునువ్యక్తమగుచున్నది. మాంటాగూగారి విషయముల నన్నిటిని మనం చెదరు గాక!

అపూర్వమగు సలహా

ఆనిబిసెంటుగారికి జబ్బుచున్నదని యుదక మండలమునుండి కోయంబుత్తూరునకు ఆమెను ప్రభుత్వము వారు గొంపోయి గదా! ఆపురమునందుగూడ నామెకు స్వస్థతగలుగ లేదని చెప్పబడినదని మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆమెకు ఆరోగ్యము గలుగుటకు ఒక్కటే సాధన మని మెయిలుపత్రిక యభిప్రాయపడుచున్నది. ఆమెను వెంటనే ఆంగ్ల దేశమునకు బంపుటచే నామెకు దేశ

హారోగ్యము గలుగునట. ఇందుచే నింకొకలాభము గూడమెయిలుపత్రికగనిపెట్టినది. హిందూదేశమున నాందోళనము నామెనికమీద కొనసాగింపలేదు. ఆంగ్ల దేశమున నామెమాటలు వినువారెవరును లేరు. హిందూదేశపు సమస్యలను గమనించుటకు అక్కడి వారికి తీరుబడి లేనందున, ఆనిబిసెంటుగారి యత్నములు నిరర్థకమగును. ఆమె హిందూదేశమునకుబంపు నుత్తరములను, పరిశీలించుట కొక అధికారిని నియమించినచో, నామె గావింపగలుగు నవకార మెద్దియు నుండదు. ఇందుచే ఆమెకును ప్రభుత్వమునకును గూడ లాభము గలుగునని మెయిలు పత్రికాభిప్రాయము.

ఈసలహాను ప్రభుత్వమునా రామోద్దించెదరో లేదో గాని ఇట్టి యపూర్వపు సలహాల నొసగుటలో మెయిలుపత్రికాసామర్థ్యము మాత్రము వర్ణనాతీతము.

నెల్లూరు తాలూకాబోర్డు.

ఈ బోర్డునకు అధ్యక్షుని ఎన్నికొను స్వాతంత్ర్యము ప్రభుత్వము వారిచే నొసంగబడినది. ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికొను స్వాతంత్ర్యము దీనివేయబడినది. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుల పదవికి నుద్యోగులెన్నికొనబడ ననర్హులని ప్రభుత్వము వారు సూచించుట భావ్యముగనున్నది. ఇట్టి నియమమున్నగాని, ప్రభుత్వోద్యోగులు ప్రజాశయముల కనుగుణ్యముగ వర్తించరు. ఉపాధ్యక్షుని కొనగ నధికారములు, అధ్యక్షుని యచ్చమైనాధారపడియున్నవి. అర్థసంవత్సరమునకు అధమమొక నెలయయినను, గ్రామములందు అధ్యక్షుడు సంచారము గావింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు నియమించిరి.

నూతనముగ నొసంగబడిన ఈ స్వాతంత్ర్యమును నెల్లూరు తాలూకావారు సవ్యముగ నుపయోగించుకొని, స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు అర్హులవము నొసంగెదరు గాక యని గోరుచున్నాము.

స్థానిక గూర్తలు

కన్యాశిల్పసినధ, పాఠశాలము:—ఈసభవారుచేపు (1-1917 శనివారము) రాత్రి 9 గం 15 ని విక్టోరియా పురమండలమున పాఠశాలమును నాటకమును తెలుగున ప్రదర్శించెదరు.

బిసెంటుమృతీలావిగ్రహనిధి:—ఈ నిధికి ధన సహాయముచేయుటకు మధురలో విక్టోరియా ఎడ్యుకేషనరు రాజలక్ష్మీ కన్యగారి గానసభను గావ్రుపాదరు జి. శ్రీనివాసరావుగారి యాజమాన్యమున గోపాల శ్రేష్ఠిగారు జరిపిరి. కచ్చిన సాయములో రు 46 లు నిధికియ్యబడెను.

సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనుల సంఘము:—ఈ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తంబునెట్టిసిద్ది 22-2-1917 గురువారము సమావేశమై డాక్టరు డి. వి. వెంకటగారు చెన్నపురి వైద్య సంఘసభ్యులుగ నియంపబడినందులకు వారికి అభినందనవాగ్దానంపుటకు తీర్మానించిరి.

ఉత్సవము:—బ్రహ్మశ్రీ నారాయణ గురుస్వామి వారి 61 వ వర్ధంతి మహోత్సవము సెప్టెంబరు 2 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు పచ్చయప్ప కళాశాల భవనమున జరుపబడినది. బాధ్యుడు కేండ్లెత్తుగారు మొదలగు వారు ఉపవాసముల నిచ్చెదరు.

భార్యరి సంతకము:—ప్రస్తుతము మెనపాపేమి ఈలో మన్న కన్నులు పి. ఏకేశ్వరిగారి మేదాసుభాంకు చక్కలలో నొకదానిపై నొకదేయ వైద్యుడు కర్కలుగారి దొంగ చేవ్రాలునుచేసి బాంకునుండి రూపాయలు తెచ్చుకొనినందున వారికి 1 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

హిందూయూనియన్ పాఠశాల, చూళ:—చెన్నపురి బెన్సుకంపెనీవారి దుబాషీ ఎస్. కళ్ళవేలు పెట్టి గారు పాఠశాలాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

హిందూదేశ రక్షకబలము:—ఆగస్టు 28వ తేదీ హిందూదేశరక్షక బలమున జేరిన భారతీయుల సంఖ్య 3803 ఇంతటితో నింక వైనికుల జేర్చుకొనుట ఆపివేయబడును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ, రావు సాహెబు క. రామానుజం శ్రేష్ఠిగారు:—ఈ సభవారు సెప్టెంబరు నెల 2-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పురమండలమున ప్రదర్శించు చంద్రహాస నాటకము చెన్నపురి మేరపురావుసాహెబు కలవల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారి యాజమాన్యముక్రింద వాసముఖమున ప్రదర్శింపబడునని కార్యదర్శి చాతు తెలిపిరి.

రంగూను మెయిలు స్త్రీమరు:—ఈ స్త్రీమరు రేపటి దినమున మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు చెన్నపురి నుండి బయలుదేరును. నేడు బయలుదేరుదు. జనరలు సోస్టు ఆఫీసులో రేపు మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకును రిజిస్టరు కావలసినవియు 12-30 వరకు రిజిస్టరీ కావక్కరలేనివియును తీసికొనబడును పార్సీలు మున్నగునవి నేడు సాయంకాలము 6 గంటల వరకును మాత్రమే తీసుకొనబడును.

జాబ్బిటపును హత్య కేసు:—గత బుధవారము రాత్రి ఆర్మ్య మొరలి ఆను కతకును మరకొందరును త్రాగి సుమాను 10 గంటల వేళప్పుడు టంకపాల వీధి గుండు బోవుచుండిరి. ఆ సమయమున వెనుకనుండి వచ్చుచుండిన మొదలి వికోర్షియొకడు మొదలిని కత్తికోబాది సాసిపోయెను. వాడు తెలివితప్పి నేలబడగనే వారిస్త్రీ హితులు వారిపోయిరి. వాడచ్చట పడియుండినపుడు వీధులలో గస్తీ తిరుగు పోలీసు కని స్త్రీలులు వానిని వైద్యశాలకు పిలికొని వెళ్లిరి. నిన్నటి దినమున వైద్యశాలలో మొదలి మరణించెను. హంతకుని కొఱకు పోలీసువారు వెతుకుచున్నారు. హంతకుడింకను నొకరేడు.

మరను రహస్యము:—ఇది ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథ మాలవారి 20 వ కవల. వీరిని వాసుదేవరావు గారు? మహారాష్ట్రభావనుండి ఆంధ్రీకరించినది తెలియుచున్నది. ఈ కవల యందలి ఇతివృత్తమును శైలియును సమంజసములు ఇది చాల నీతిబోధకము. ఇందు డాక్టరు ప్రభాకరరావు. న. శి. ని. పుష్పలతా పాత్రముల యువరాజు వ్యావములు చాల ప్రశంసనీయముగ వర్ణింపబడినవి. కమలా గోపాల గావుల దుస్వభావము లిందు ప్రకృటములు. సర్వ సుగుణఖని యగు ప్రభాకరరావుక కొకింక భీరుత్వ మాగోపింపబడినది. అదియే చివర కిదిని మరణమునకు కారణ భూతమైనది. అతిత్వంలో ప్రభాకరుని నివాహ మాచెదనని సంతసించుచున్న ఆస్థికిక ప్రేమాన్వితయగు పుష్పలత కాతని యాస్థికిక బలవన్మరణ మేమరణకారణమైనది. ఈ కవలయందు నభినేతాత్రము నకు సాటి వేరొక్కటి లేదనడుట నిక్కమము. తనచెలియయగు పుష్పలత తన మరణకాలమున తన్నుకొరిగి కోరిక మెచ్చేటటు నభిని నిచ్చుచున్న త్రయైపడిన బొమ్మలగణితములు. మొత్తమువీధి నీనకల సాతకులకు సంత సుప్రదయగుట మాత్రమేగాక చాలనీతిబోధకముగ నున్నది. ఇందు శ్రీపురుషుల సర్వాయత్తవలయు పుటలలోని ప్రకృతివర్ణనలును లేకుండుట ప్రశంసనీయము. వీరివెల రు0-8-0 కలయువారు సెక్రటరీ ఆంధ్రప్రచారిణీ గ్రంథనిలయము నిడదవోలు కృష్ణాజ్ఞా అని వ్రాయకలెను.

మాంటోనుకర్ణ సాన్ల మెంటు సభ్యుడును వైయసీకుడు నగు ఫ్రాన్కోసిసు వ్యక్టార్కో. ఎం. హెచ్ గారు మాతులైరి. వాని విమనము సముద్రమున కూలిగిరి.

ఆబటు గ్రస్తాదర్శన 30వ తేదీ యదయమున లక్ష్మణ పురమున మేజరు పి. ఆర్. రిక్టర్, ఆర్. ఎఫ్. ఎ గారు ఆశ్చర్యము నుండి ప్రమాదముగ కేలబడిరి. వీరిని గుట్టము త్రొక్కినది. ఒక కాలుకూడ విరిగినది. లక్ష్మణ పురమున నున్న డాక్టరుచౌదరి గారియనకు వైద్యోపచారమును గావించిరి. తదనంతరము వైనికుల వైద్యశాలకు ఈయన గొంపోబడిరి.

విరోధామహాసంగ్రహము

పోవుగారికి వ్రేసిడెంటు విల్పనుగావు వ్రాసిన ప్రతిలేఖ

(0)

కెయి జరు వ ర్తమంతరించువరకును సంభి అనంభ వము.

(0)

మాస్కోసభ-క్రొత్తదొరతనమును బలపరుచుటకు నిశ్చయించుట.

(0)

భూసేంద్రనాథబ్రాహ్మణ సాహెబ్జాదా గార్లు బొంబాయినగరమునకు వచ్చుట.

(0)

(రైతుకు ఏజెన్సీ)

జులై 20

అంతర్జాతీయ సాంఘిక సమావేశము.

లండను, ఆగష్టు 30:—మిశ్రమందలివారి అంతర్జాతీయ సాంఘిక సమావేశము నిన్నటితో పూర్తియయ్యెను. సమావేశ సందర్భమున ననేకవిధములగు అభిప్రాయము లొగగబడి యుండుటవలనను నభివృద్ధి కేంద్రాభిప్రాయమునకు రాజాలకుండుటవలనను సభవలన నేమియు ప్రయోజనము లేకపోయెను. ప్రాథమికముసభ జరుగులోపల మరియొక అంతర్జాతీయ సమావేశము గావించ తీర్మానింపబడియెను.

బ్రిటిషుపారి రొట్టిసరిఫరా.

లండను, ఆగష్టు 29:—సెప్టెంబరు 17-వ తేదీనుండియు నాలుగు పానుల బరువుగల రొట్టి ఖరీదు 9 పెనులగునని వాస్తవంభుమువారు తెలియబరచుచున్నారు.

ఒకేమాదిరి ఓడలు

లండను, ఆగష్టు 30:—జలాంతర్గాములచే ముంచివేయబడు ఓడల స్థానమున నుపయోగించుట కొకేమాదిరి యోడల తయారు చేయవలయునని యిదివరలో తలంపబడెను. ఆమాదిరి యోడలలోని ప్రథమ నౌక పూర్తియాయెను. వాతావరణ మేమియు బాగులేకుండు సమయమున గూడ నది పరీక్షింపబడెను. ముపయోగించబడి చాల సంతోషదాయకముగ నుండెను. ఓడ అంతయు అయిదు మాసములలో తయారుచేయబడెను. ఈ యోడలు నాలుగు తరగతులువిగ, నుండును. ఆ నాలుగు తరగతుల ఓడలను 8 నేల మొదలు 8 నేల టన్నులలోగా వివిధములుగ బరువు గలిగియుండును. నౌకానిర్మాణములలో ముఖ్యులందఱును ఈమాదిరి యోడల గట్టుటయందు పూర్ణముగ విశవసము వహించుచున్నారు. నౌకల నతిశీఘ్రముగ తయారు చేయుటను గూర్చి ప్రత్యేకముగ దళిలు పుచ్చుకొనబడును.

యుద్ధానంతర నౌకానిర్మాణము

లండను, ఆగష్టు 30:—నౌకాయజమాన లనేకులు యుద్ధానంతర నౌకానిర్మాణ విధానమును గూర్చి యొక ప్రకటన నంపిరి. యుద్ధానంతరము నౌకానిర్మాణ స్వాతంత్ర్యము రాష్ట్రపాలకులనుండి నౌకాయజమానులకు మారవలయును నౌకా శాసనములు సామ్రాజ్యమునందంతట నొకేవిధముగ నుండవలయును. అన్ని రేవులకు బోవుటకును స్వాతంత్ర్యముండవలయును. క్రొత్తబాతుల నెలకొల్పుట మొదలగు రాష్ట్రీయ సహాయములు యుద్ధానంతరమువరకు నాపివేయబడవలయును. నూయజు కాలవనుండి వచ్చు సాము ఆ కాలవవద్ద జరుగు వ్యాపారము నభివృద్ధి చేయుటకు పయోగింపబడవలయును. సామ్రాజ్యమునందలి ముఖ్యములగు రేవు పట్టణములు రాష్ట్రీయ సహాయమున నభివృద్ధి చేయబడవలయును.

క్రొత్తరాజకీయకక్ష.

లండను, ఆగష్టు 30:—ప్రజల సభాసభ్యులు 27 గురును, అంప్రీట్, మాంఫేగు, యాబర్, ప్రాఫార్డు ప్రభువులును, బర్గొయిని, సర్ విచార్డుకూపరు, మార్క్సహాము గారలను యూనియన్లు పార్టీనుండి విడదీసి, సంస్కరణములను, వికమత్యమును, సంరక్షణమును నభివృద్ధి చేయు నిమిత్తము ప్రత్యేక జాతీయకక్షను స్థాపించిరి. ప్రజాస్వాతంత్ర్యపు పునాదిపై నాధార పడియుండు నిర్మాణపద్ధతి కనుకూలముగ నుండవలయుననియు, ఆలోచన సభలయందును, స్వసంరక్షణము నందును సామ్రాజ్య మేకాభిప్రాయము గలిగియుండవలయు

ననియు, సామ్రాజ్య సంపదల నభివృద్ధి చేయుట కన్యోన్య సహాయ మత్యావశ్యకముగ నుండవలయు ననియు, యుద్ధమును విజయవంతముగ నంతమొందింప బ్రయత్నింప వలయుననియు వారొక ప్రకటనను నింపిరి.

అంతర్గాముల దుండగము

లండను, ఆగష్టు 30:—ఈవారమున 929 వర్తక నౌకలు పరారురేవులయందు ప్రవేశించినవి. 1018 నౌకలు రేవులనుండి వెడలినవి. 1600 టన్నుల బరువునకు వైబడిన నౌకలు 81,600 టన్నుల బరువునకు లోనగు నౌకొకటియు అంతర్గాములచే ముంచబడినవి. 4 నౌకలు అంతర్గాముల దారి నుండి తప్పించుకొని పారిపోయినవి.

కెనడా

కెనడా నిర్బంధనైనిక సేవ.

ఒట్టవా, ఆగష్టు 30:—వలసరాజ్యములయొక్క ప్రజల సభలో సర్ రాబర్టుబోర్డెనుగారు, సర్ విల్ఫ్రీడ్ లారీయరు గారిని నిర్బంధకాధికారుల నెన్నుకొను నియామక సంఘమున జేరగోరిరి. లారీయరుగార్లు బదులు పలికిరి. “నాకక్షవారంద రంగీకరించిన ఈ శాసనముయొక్క సూత్రమును నేను స్వయముగను, అధికారముగను ఇయ్యకొనకున్నను ఆచటమిపుడు కాసముగా మారుటవలన జేశభక్తి పరాయణుడగు వాడెల్ల దాని నియమములన్నియు నాచరించి తీరవలయును. కనుక నేనట్టి నియామకమున కంగీకరించెదను.”

ఫ్రాన్సు

బాంబుల ముట్టడి ప్రతిహతముగుట

లండను, ఆగష్టు 29:—వాతావరణము ప్రతికూలముగ నున్నదని ఫీల్డుమార్షలు సరుడగ్గును పేగుగారు నేటిరాత్రి ప్రకటించిరి. ఊష్ణార్ధము తూర్పున శత్రువులు బాంబులతో ముట్టడించ వారిని పరాజితులుగ జేసితిమి.

ఇరువీడులవారును ఫిరంగులతో పోరుట

లండను, ఆగష్టు 29:—హట్టలైసు మాన్యుమెంటు ప్రదేశమందు మ్యూసునదిక్కుప్రక్కలను ఇరువీడులవారును ఫిరంగులతో అతిదారుణముగ పోరుచున్నారని పరాసువారు గతరాత్రి ప్రకటించిరి.

శీతవాతములు.

లండను, ఆగష్టు 30:—మ్యాసోబర్డుగర్ శత్రువుల శతఘ్నిదళములు తీవ్రముగ పోరుచున్నవని ఫీల్డుమార్షలు సర్ డగ్లసు పేగుగారు నేటి మధ్యాహ్నము తెలియజేయుచున్నారు. శీతవాతములు మెండుగ వీచుచున్నవి.

రుష్యా

రషియనుల సమాచారము

లండను, ఆగష్టు 30:—రషియను అధికారుల వాయు వార్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:—ఒక్కాదగర్ శత్రు యుద్ధమును ప్రతిహతము జేసితిమి. కెజియోసారెల్లిముఖముగ ఇరెస్టికి తూర్పున శత్రువులు మావై గవినీ ముట్టడించి మా సేనలను స్థానభ్రష్టులుగ జేసిరి. మా వైస్యములో కొంత మంది తమ స్థానములను విడనాడి ఊత్తరముగా తిరిగివలము గావించిరి. మా స్థానములను మరల వైకొనుటకు ప్రతిక్రియలు జరుగుచున్నవి. యుద్ధము విజృంభించుచునేయున్నది. పెండి జినిక్ ముఖముగ నున్న 2 గ్రామములను మే మాక్రమించుకొంటిమి.

రషియను వైస్యములు తమస్థానములను విడనాడుట

లండను, ఆగష్టు 29:—రషియనుల వాయువార్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి. ఒక్కాదగర్ ప్రదేశమందును సోవిలాకు ఈశాన్యముగను శత్రువులు అభి విజృంభముగ పోరి విజయముల గొనుచున్నారు. పోస్కానీముఖముగ శత్రువులు మంటు చెల్లు దగ్గర ముట్టడింపిరి.

మా పటాలములలో నొకటి శత్రువులతో వైదిరి పోగ కయే తన స్థానములను విడనాడి కలగుండతనముతో పారి పోయినది. దినమంతయు శత్రువులు ముందుకేగుచునేయున్నారు. వార్షిటబాదగర్ మా స్థానములలోనికి చొరబడిరి.

మాల్దోవియా రక్షణము

లండను, ఆగష్టు 30:—రుమేనియను వైస్యచంద్రున్న వైస్యపుత్రికా విలేజుకును 28వ తేదీని ఇట్లు సమాచారము నంపినాడు:—1, 2 వైస్యములు జూపిన సమరొత్సాహమును జూచి అచట రణరంగముననున్న విదేశోద్యోగులందఱును నిర్విణ్ణులైరి. ఒకచోట రుమేనియనులు 14 మారులు ప్రతియుద్ధ మొనర్పిరి. ఇంకొకచోట ప్రతియుద్ధ మొనర్పినపిదప అచట 2500 మంది జర్మనుల శవములు కాన్పించినవి. రుమేనియను లకు గొప్పసప్తములు కలిగినను, జర్మనులతో రుమేనియనులతో పోల్చరాని ఘోరనష్టములు కలిగినవి. ఈసరు యుద్ధమందువోలే జర్మనులు ముట్టడించి దగ్గరదగ్గరగాజేసి తండ్రి పతండుముగ ముందుకు సాగుచుండిరి. జర్మనుపటాలము లనేకముగ రణరంగమునుండి మరలించబడినవి. ఈపడునాల్గు రోజుల నుండియు రుమేనియనులు తమవైస్యములను ఒకమార్తె నను మరలించి ఎఱుగరు. రుమేనియను వైనికోద్యోగస్థు లందఱును చాల పిన్నవయస్కులు. ఒకమాసము క్రిందటనే పాతకాలను వదలి వైస్యమున చేరిరి. వీరు ఈయుద్ధమందు అపారతంత్ర విక్రమమును జూపిరి. వైస్యములదైర్యము కడుక్లాభునియమైనది. పొరుల కందరకును వన్నె దెచ్చినది. రుమేనియానంతను ఆక్రమించుకొని పోలండువలె నేలుటకై జర్మనులు మాల్దోవియాపై అంతదారుణముగ తలపడుచున్నారు.

మాస్కోసమావేశము

మాస్కో, ఆగష్టు 29:—ఆవారపదార్థపు సరఫరాలు మున్నగునవి సుక్రమముగను పూర్తిగను చేయబడుటలేదు. దీనం జేసి వైస్యములు తిరుగబాటానరించ గలవనియు గొప్పచిక్కులు గలుగుననియు ఇంజనీరుల సంఘము తరపున సమావేశమందు ప్రోలాపుగారు వ్యక్తీకరించిరి. సరఫరాలను సమకూర్చు పని వాంఛు ఎక్కువ జీతము నడుగుటచేతను వారు కోరిన పగిదివారి ఈప్రతిములను తీర్చకపోవుటచేతను సరఫరాలకు ఆటంకము కలుగుచున్నదని కూడ ప్రోలాపుగారు తెలియజేసిరి.

ప్రభుభక్తి ప్రధర్మములు.

దేశరక్షణార్థమై తమ అర్థ ప్రాణములను సమర్పించుటకు సంసిద్ధముగ నుండిమని పడమటి రషియా, యూక్రైను ప్రతినిధులు తమ ప్రభుభక్తి వెల్లడియగునట్లు తెలియజేసిరి.

కూరుల్యాండు జర్మనుల కెన్నడును చెందకాలదని లేట్సు ప్రతినిధులు ప్రకటించిరి.

రషియాలోనున్న ముసలమును లందరును ప్రభుత్వము వారి పక్షముననే చేరుచున్న సాధారణ ముసలముక సంఘమువారి ప్రతినిధి తెలియజేసెను.

రషియా త్వరలో సాంఘాతిక ప్రజాస్వామ్యముగ వర్ధిలు గాక యని పరివర్తన యోధుడగు కుకోపాట్కిక్ ప్రభువు ప్రకటించెను. (నిరంతరోత్సాహము)

కెరెక్స్కిగారి యంత్రోపన్యాసము

కార్మిక నైనిక ప్రతినిధిసంఘమువారు పరివర్తనోద్యమమును ఖండించుచు పరిశ్రమల నన్నిటిని ధ్వంసముజేసిరని వ్యవసాయపు సంఘమువారు యొక్కయు బ్యాంకు సంఘమువారు ప్రతినిధులును మాస్కోసభయందు తమ కోపాగ్ని ప్రజ్వరిల్ల జేసిరి. సకారణముగను, జాతీయతగను నున్నంతకాలము ప్రభుత్వమువారి అధికారమును తాము శిరసావహించెదమని ప్రముఖుడగు నిర్మాలి యొక్కడు వర్తమలతరపున తెలియజేసిరి. తాత్కాలికపు ప్రభుత్వము వారితో నేకీభవించి వారికి సాయముగ నుండుట ముఖ్యమని కెరెక్స్కిగారు తమ అంత్రోపన్యాసమున నుడిచిరి. ప్రతికూలముగను పరివర్తనోద్యమమును తాత్కాలికపు ప్రభుత్వము వారెన్నడును ఎంత మాత్రమును సహింప జాలరనియు కూడ కెరెక్స్కిగారు తెలియజేసిరి. సభ్యులందఱును వీరి యుపన్యాసమును చాల నామోదించిరి.

THE GREAT WAR

Wilson's Masterly Reply to Pope

Peace Impossible Unless Kaiserdom Ends

Moscow Conference: Loyal Declaration to Support New Regime

BHUPENDR NATH & SAHEBZADA IN BOMBAY: PATRIOTIC SPEECHES

[Reuter's Agency.]

America

The Pope's Note.

Text of American Reply.

Stirring Denunciation of German Government.

LONDON, August 30.

President Wilson says "inter alia" in reply to the Pope's Note:—The object of this war is to deliver the free peoples of the world from the menace and actual power of a vast military establishment controlled by an irresponsible government, which, having secretly planned to dominate the world proceeded to carry out the plan regardless of either sacred obligations and treaties or long-established practices and long-cherished principles of international action and honour, which chose its own time for the war, and delivered its blow fiercely and suddenly; stopped at no barrier either of law or of mercy; swept a whole continent within the tide of blood, not the blood of soldiers only but of innocent women and children, and helpless poor, and now stands baulked, but not defeated, the enemy of four-fifths of the world. This power is not the German people. It is the ruthless master of the German people, and it is our business to see that the history of the rest of the world is no longer left to his handling. To deal with the German Government in the manner the Pope's proposals would involve the reorganisation of its strength, would necessitate the creation of a permanent hostile combination of nations against the German people, who are its instruments and would result in abandoning new-born Russia to manifold intrigue and subtle interference, and a certain counter-revolution which would be attempted by all the malign influences to which the German Government has lately accustomed the world. Can peace be based upon the restitution of the power of the German Government or upon its word of honour in a treaty?

The Basis of Peace.

The test of every plan of peace is this. "Is it based upon the faith of all the peoples involved or merely on the word and ambitions of an intriguing Government on the one hand and a group of free peoples on the other?" We believe that the intolerable wrongs done in this war by the furious and brutal power of the German Government ought to be repaired but not at the expense of the sovereignty of any people, rather in the vindication of the sovereignty of peoples, both weak and strong. The dismemberment of Empires and the establishment of selfish, exclusion, economic League, we deem to be ineffectual, and ultimately worse than futile, and no proper basis for peace of any kind, least of all for an enduring peace. The latter must be based on justice, fairness, and the common rights of mankind. We cannot take the word of the present rulers of Germany as a guarantee of anything that is to endure unless it is explicitly supported by such conclusive evidence of the will and purpose of the German people themselves. Such guarantees as treaties of settlement, agreements for disarmament, covenants for establishing arbitration instead of force, territorial adjustments, and the reorganisation of small nations, if made with the German Government, no man and no nation could now depend upon. We must await some new evidence of the purposes of the great people of the Central Empires. God grant it may be given soon in such a way as to restore the confidence of all peoples everywhere in the faith of nations and the possibility of covenanted peace.

Warm Approval of U. S. Senate.

WASHINGTON.—The Senate has warmly approved President Wilson's reply to the Pope.

Press Approve President's Rejection.

NEW YORK.—Newspapers heartily approve President Wilson's rejection of the Pope's peace proposals, and emphasise that peace can only be negotiated with the representatives of the German people.

Comments by British Press.

All the newspapers in their editorial articles refer favourably to President Wilson's note.

The "Daily Telegraph" says:—It is a reminder that our task is not nearly ended, and welcomes President Wilson's indignation against the monstrous character of the warfare loosened upon mankind. The Note comes like an invigorating wind, blowing away the cobwebs which the dupes of pacifism are spinning around things.

The "Morning Post" says:—It is the only answer which those who are not ready to capitulate to Germany could give. It is an inestimable service to the Allies to find after three years of unshakeable strain such strong clear-sighted leadership.

The "Daily Mail" says:—The reply has the spirit and point of view that the world has expected in all President Wilson's war utterances.

The "Times" says:—President Wilson has replied as all the allied statesmen must. President Wilson acknowledges the purity and sincerity of the Pope's motives, but the Allies cannot accept the proposed path to peace, because it does not lead where the Pope believes it leads.

Russia

The Moscow Conference.

Disorganisation of Transport.

LONDON, August 30.

MOSCOW.—At the Conference M. Froloff, representing the Engineers' Alliance, emphasised that the complete disorganisation of transport might have terrible consequences. The armies might turn on Russia and commit excesses. He pointed out that the disorganisation was largely due to the extreme demands of transport workers.

Loyal Declarations.

Representatives of Ukraine and West Russia declared that the people of those parts of the country were ready for any sacrifice for the country.

The representative of the Letts declared that Courland would never belong to Germany.

The Delegate of the General Mussalman Alliance declared that all Mussalmans in Russia fully supported the Government.

The veteran revolutionary Prince Kurapatkin expressed the hope that Russia would be proclaimed a Federative Republic (Prolonged cheering).

M. Kerensky's Closing Speech.

At the Moscow Conference the representatives of the Agrarian Organisations and Banks evoked great indignation by declaring that the Committees of the Workmen's and Soldiers' Delegates had disorganised industry, and by openly criticising the revolutionary movement. A leading Moscow manufacturer said that merchants were not opposed to control so long as it was reasonable and national. M. Kerensky, in his closing speech summed up the views expressed at the Conference as manifesting a desire to arrive at an agreement with the Provisional Government. He emphasised that the Provisional Government would not suffer any counter-revolutionary attempts. The speech was continuously applauded.

France

Submarinism.

LONDON, August 30.

During the week 920 merchantmen arrived at French ports and 1013 sailed. Three vessels over and one under 1600 tons were sunk. Four were unsuccessfully attacked.

Infamous German Peace Propaganda.

Denounced by President Poincaré.

LONDON, August 30.

In his speech at Verdun on the occasion of the bestowal on General Petain of the Grand Cross of the Legion of Honour President Poincaré referred to the infamous German peace propaganda in Allied countries which he declared was doomed to failure.

Germany

Siamese Legation Leaves Berlin.

LONDON, August 30.

AMSTERDAM.—Members of the Siamese Legation have left Berlin for Copenhagen.

Great Britain

An M. P. Flying Officer Killed.

LONDON, August 30.

The Flying Officer Mr. Francis McLaren M. P. has been killed at Montrose. His machine nose dived into the sea.

Indian Rupee Loans.

A Rise of Three Points Reported.

LONDON, August 30.

Indian rupee loans rose three points to 48 yesterday owing to the raising of the price of India drafts, which increases the rate of interest on loans by five per cent.

Inter-Allied Socialist Conference.

Nothing Accomplished.

LONDON, August 30.

The Inter-Allied Socialist and Labour Conference has concluded. Nothing was accomplished owing to the absence of unanimity in regard to the reports presented. It was decided to hold another Allied Conference in preparation for the Stockholm Conference.

TELEGRAMS.

Otranto Straits Fight.

Drifter's Captain Receives V. C.

LONDON, August 30.

The "London Gazette" publishes a number of awards of decorations and medals in respect of the action in the Otranto Straits on May 15th, when three Austrian cruisers attacked British drifters. The list includes the award of a Victoria Cross to Skipper Joseph Watt, Naval Reserve, for the most conspicuous gallantry. When halted by Austrian cruisers at about a hundred yards range and ordered to stop and abandon his drifter, Skipper Watt ordered full speed ahead and called upon the crew to give three cheers and fight to the finish. The cruiser then engaged the drifter and disabled her gun after one round. The gun's crew struck to the gun, endeavouring to make it work under heavy fire all the time.

British Bread Supply.

Quartern Loaf at Nine Pence.

LONDON, August 30.

The Press Bureau states that the quartern loaf will be nine pence after September 17th.

Standardized Ships.

First Vessel Launched.

An Unqualified Success.

LONDON, August 30.

The first of the standardized ships designed quickly to replace ships submerged has completed her final test. The trial was carried out in rough weather and was an unqualified success. The vessel comprising standardised hull, machinery, and engines was constructed in five months. The programme includes four classes, ranging from three-thousand to eight-thousand tons dead weight capacity. All principal shipbuilders are busily engaged on the construction of standardized ships. Special attention is being paid to speed.

Post-War Shipping.

State Control of Depreciated.

LONDON, August 30.

An influential committee of ship-owners has issued a report regarding shipping policy after the war. It declares, "inter alia," that the State control of shipping after the war must cease and all shipping laws should be made uniform throughout the Empire. It urges the freedom of all ports, and State assistance in opening new markets and re-establishing services stopped during the war. It also says that the revenue from the Suez Canal should be applied to the development of trade through the Canal and that important Empire ports should be developed by State aid.

A New Political Party.

Unionist Secessions.

LONDON, August 30.

Twenty-seven peers, members of the House of Commons, and others, including Lord Amthorn, Montagu, Emery and Stafford, and members of the House of Commons, Mr. Burgoyne, Sir Richard Cooper, and Admiral Markham have seceded from the Unionist party and formed a national party to promote reform, union, and defence. They have issued a manifesto in favour of a constructive policy founded on a democratic basis, the unity of the Empire in council and defence, mutual and reciprocal aid in the development of the Empire's resources, and the victorious conclusion of the war.

Canada

Canadian Conscription.

Sir W. Laurier's Attitude.

LONDON, August 30.

OTTAWA.—In the Dominion House of Commons, Sir Robert Borden asked Sir Wilfrid Laurier to join in the appointment of a Board of Selection to select conscription tribunals. Sir Wilfrid Laurier replied that, although he personally and officially opposed the principle of the measure on which his own party was united, he would accept, as the Bill was now law and it behoved every loyal subject to see its provisions carried out.

British Front

Wet and Stormy Weather

LONDON, August 30.

Field Marshal Sir Douglas Haig this afternoon reports that enemy artillery has been active at Niepoort. The weather is wet and stormy.

Bombing Attack Repulsed.

LONDON, August 30.

F. M. Sir Douglas Haig, to-night, reports stormy weather. We drove off a bombing attack east of Oosttavern.

French Front

Reciprocal Artillery Activity.

LONDON, August 30.

Last night's French communique reported that artillery had been reciprocally very active in the region of Hurtbise Monument and on both sides of the Meuse.

Italian Front

Counter-attacks Driven Back.

561 Prisoners Taken.

LONDON, August 30.

The Italian official communique says:—We drove back strong counter-attacks made in an effort to retake

TELEGRAMS. INDIAN TELEGRAMS.

positions of Bainsizza Plateau west of Gorizia. We maintained our positions and advanced at some points. We took 561 prisoners. Enemy attack between Vippacco and Donaufaith failed. We repulsed three repeated attacks in Thavenanza Valley.

Allied Monitors.

Wreck Important Austrian Railways.

LONDON, August 30.
ROME - Correspondents emphasise that British and Italian monitors dominate the Gulf of Trieste and have wrecked the railways to Nourishah, Prosecco, and Comono, which are indispensable for the enemy's transport of reinforcements and supplies. Monitors are now shelling near Herada.

Rumanian Front

The Defence of Moldavia.

Rumanian Troops Eulogised

LONDON, August 30.
The "Times" correspondent with the Rumanian army in a despatch dated 23rd instant, says:—The warlike capacity of the First and Second Armies has excited the admiration of all the foreign officers present. At one point the Rumanians counter-attacked fourteen times and at another, after a counter-attack, 2,500 German corpses were counted. It is confirmed that the German losses were incomparably heavier than those of the Rumanians which were severe. The Germans attacked and continue to do so in compact masses like at the battle of the Yser. A number of German divisions have been withdrawn, while the Rumanians have not been moved during the whole interval. Young Rumanian officers, only a month from school, have evinced indomitable bravery.

The spirit of the troops is most praiseworthy and is reflected in the civil population. The obstinacy of the German onslaughts against Moldavia is due to the desire to occupy the whole of Rumania and treat it like Poland.

Russian Front

Russian Troops Abandon Positions.

Enemy Steadily Advancing.

LONDON, August 30.
A wireless Russian official communique says:—Stubborn enemy attacks in the direction of Oena and north-east of Soveia resulted in varying success. In the direction of Focani the enemy attacked near Muntcheliu. One of our divisions did not show the necessary resistance and abandoned its positions and fled in disorder. The enemy continued to advance the whole day and penetrated our positions in the region of Varnitza.

The Russian Report.

LONDON, August 30.
The wireless Russian official communique says:—We repulsed attacks at Radutz near Oena. In the direction of Kezviavarsbelly enemy attacked east of Ireshti and dislodged our troops some of whom abandoned their positions and retired to the North. Measures were taken to restore positions and the battle is progressing. We occupied two villages in the direction of Pondjvin.

Egyptian Front

The Fighting in Palestine.

British Make Further Progress.

Works Near Gaza Stormed.

ALLAHABAD, August 30.
The "Pioneer's" Cairo correspondent wrote on the 26th July:—The situation on the Palestine front has undergone no change. According to a fortnightly bulletin issued by G. H. Q. for the period ending the 15th inst. various encounters have taken place between rival patrols, in every case with slight casualties to ourselves but invariably resulting in the complete capture or destruction of the enemy party. On the 14th the enemy's works near the sea west of Gaza was rushed after a preliminary bombardment and the garrison overcome. All but a small number of the latter, who were taken prisoners, were killed either by our artillery fire or by our raiders, and the raid merely cost us 12 casualties, of which one was killed. Beyond the abortive raid on Fort Said on the 3rd instant, when four bombs were dropped without causing any material damage, the Turks have kept strictly on the defensive. Meanwhile, news has been received of further successes obtained by the forces of the King of the Hedjaz. The expeditionary force sent by Emir Faisal has completely destroyed the railway line and bridges on the Hedjaz railway near Maan and has surrounded the latter town, which is an important position on the Turkish line of communication. In addition the Sherrefian troops have captured Akaba inflicting heavy losses on the Turks and taking over 600 prisoners, amongst them being a German engineer.

African Front

East Africa Report.

LONDON, August 30.
The Belgian communique from East Africa says:—Co-operating with the British we are driving the Germans back northwest of Mahenge between the rivers Ruipa and Rumber.

(ASSOCIATED PRESS.)

Basu Trip Postponed.

BOMBAY, August 30.
His Excellency Lord Willingdon under instructions from the Secretary of State for India has requested the Hon'ble Mr. Bhupendranath Basu to postpone his departure for England until Mr. Montagu's visit to India. It is understood that Mr. Basu will assist Mr. Montagu in his mission in India. Mr. Basu has accordingly cancelled his passage and will be returning to Calcutta shortly.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Indian Defence Force.

3803 Enrolled--List Closed.

SIMLA, August 30.
The number of Indians who applied for enrolment in the Defence Force upto August 28th was 3803 for the whole of India. These are final figures and the list is closed.

Calcutta

Mrs. Besant Elected President by Bengal.

Quarrel Between Moderates and Nationalists. Moderates Leave the Hall.

CALCUTTA, August 30.
The meeting of the Congress Reception Committee took place this evening some 250 to 300 members attending Rai Vaikunthanath Sen presided with reference to some question arising regarding the minutes of the previous meeting Babu H. N. Dutt made a statement which was not supported by Babu S. N. Bannerjee. The former retorted that a man of any honesty would support him. The Chairman called on the speaker to withdraw the remark whereupon Mr. Dutt amid much applause refused. The Chairman thereupon declared the meeting dissolved and left with some hundred members including Messrs Surendranath Bannerjee, D. P. Sarvadhikari, Nibritan Sircar, the Hon'ble Mr. S. N. Roy and the Hon'ble Mr. P. C. Mitter. A larger number remained electing Babu Motilal Ghose to the chair. A hundred new members who had paid their subscriptions that day and signed the Congress creed were declared elected. Mr. A. N. Chaudhuri proposed and Mr. B. Chakravarty seconded Mrs. Besant as Congress President Mr. J. N. Roy suggested an Indian should be elected. On being put to meeting Mrs. Besant was elected with one dissentient. The meeting then dissolved.

LATER:—A very excited meeting of the Reception Committee of the forthcoming Indian National Congress was held to-day to consider the recommendations of various Provincial Congress Committees with regard to the election of the President of the next Congress. Rai Baikunthanath Sen, Chairman of the Reception Committee, presided. Dr. Promotha Nath Bannerjee then read minutes of the last meeting. The last portion of the minutes said that any one who has paid a fee of Rs. 25 and signed the Congress creed becomes a member of the Reception Committee. After he had been formally proposed Rai Yatinendranath Chaudhuri raised an objection to the last clause of the minutes and appealed to Mr. Surendranath Bannerjee to say what happened at that meeting as he presided on the last occasion.

Mr. Surendranath Bannerjee:—I do not remember. I am sorry I cannot bear you out.

Mr. Hirendranath Dutt: I remember well, very well, and I have got friends here who will bear me out that it was not decided that the names should be formally proposed. Is there any honest man here who will not bear me out? (Hear Hear and Cheers and disorder).

Mr. Bannerjee:—If the honesty of the individual is to be called in question this is no place for honest men.

Mr. Bannerjee wanted to add something more when Mr. Hirendranath Dutt said: I don't think Mr. Bannerjee has any right to speak when I am in possession of the House (cries of Hear, hear, sit down and go out).

Mr. Bannerjee again attempted to speak but there were wild cries of "We don't want you to speak".

Mr. Bannerjee said: If you don't want me I am leaving the meeting. Saying this Mr. Bannerjee was about to leave the hall when the President persuaded him to sit down.

Mr. Hirendranath Dutt again wanted to say something but the President ruled him out of order. Mr. Dutt was still standing when there were cries of uproar and "obey the chair" and "go on". Confusion followed and there were violent shouting and counter-shouting.

The Chairman said "If you are not going to obey the chair I shall have to dissolve the meeting."

There was again a great uproar and there was yet another appeal from the chair for order but in vain. The Chairman then vacated the chair and left the meeting followed by Mr. Surendranath Bannerjee and others. A larger number of those present remained in the hall.

Babu Motilal Ghose, one of the Vice-Chairman was duly voted to the chair and the meeting proceeded and the question of election of the President was taken up. On the motion of Mr. A. N. Chaudhuri seconded by Mr. B. Chakravarti the decision of the majority of Provincial Congress Committees in electing Mrs. Besant to preside over the forthcoming Congress was adopted by all except one.

Applications for the War Loan.

CALCUTTA, August 30.
Application to the War Loan received through Post Office are as under:— Figures for Post Office Section are for the period ended 22nd August and those for Cash Certificates for the period ended the 15th August:—

Provinces.	Post Office	Cash Certificates	Total
Bombay	70,98,525	1,77,24,909	2,48,23,434
Punjab	60,04,475	1,22,46,341	1,82,50,816
Central	46,59,300	1,29,71,283	1,76,30,583
United Provinces	48,67,325	84,22,491	1,33,98,816
Bengal	35,68,725	59,54,069	95,22,794
Burma	17,80,900	52,65,141	70,46,041
Madras	18,26,875	23,23,868	41,50,743
Behar & Orissa	11,45,350	25,03,823	36,49,173
Assam	3,19,575	8,57,220	11,76,795

The total loan figures are as follows:—
Main Section Rupees 38,36,04,300
Treasury Bills received in England 1,64,11,600
Post Office Section 3,13,80,950
Cash Certificates 6,82,69,145
Total 49,96,65,095

Burma Deck Passengers.

Grievances Enquiry Committee.

A European Officer's Strong Evidence.

RANGOON, August 30.
Enquiry into the alleged grievances of deck passengers by the Deck Passenger Committee was to-day resumed at the Secretariat when half a dozen witnesses were examined. Evidence went to show the delay in the issue of tickets. Considerable inconvenience experienced at the hands of coolies and other complaints made by previous witnesses as to the insufficiency of water and inadequate number of latrines on board were borne out. Mr. Carduo, Officiating Deputy Conservator, gave his personal experiences in regard to the alleged complaints as noticed by him when as Chief Officer B. I. S. N. Co. from 1914-1916. He considered the present latrine accommodation on board was one hundred per cent better than it used to be in his time. We suggested provision being made for sufficient shelter from rain and sun for passengers. He spoke of passengers having been beaten at the wharf on several occasions but not severely and of the inadequate time given to passengers for embarkation. He agreed it might sometimes be necessary to use cane to keep coolies passenger in order at the wharf and prevent loss of life or limb and prevent a stampede. Witness denied the truth of the statement made by some witnesses that deck passengers were ill-treated by Officers on board. He had never struck and had never seen any Officer strike deck passengers. He gave one instance of a gunner asking for gratuity from a passenger and he was dismissed by the Company. The enquiry adjourned to Thursday.

Bombay

Babu Bhupendranath Arrives in Bombay

BOMBAY, August 30.
Mr. Bhupendranath Basu arrived here this afternoon en route to England.

An at Home to the Sahebzada.

I am First an Indian then a Mussalman.

BOMBAY, August 31.
In honour of the Hon'ble Sahebzada Aftab Ahmad Khan, a newly appointed member of the India Council, Mr. Haji Yusuf Haji Esmail Sobani, President, Anjuman Islam, gave an at Home on Thursday evening at Anjuman Hall, Bombay. A large number of gentlemen belonging to different communities responded to the invitation. Mr. Sobani in the course of a speech said that the Hon'ble Sahebzada had devoted his activities in the cause of education in this country, and in his official capacity it was hoped he would be able to convince his colleagues and the British public of the desired necessity of education in India and that the time for introducing free and compulsory education had long since arrived and that nothing but a compulsory measure would bring all their children of school going age to school.

The Hon'ble Sahebzada Aftab Ahmad Khan replying said what he had been able to do in the domain of education was due to the inspiring influence of the late Sir Syed Ahmed Khan. There was no side of national activities, political social or educational, which did not owe something to the great man. In these days they all talk of self government and Home Rule. But at a time when they hardly understood what was meant by those terms it was Sir Syed. Ahmad who first really grasped the true principles of government which should apply to the Government of India. After the dark days of the Mutiny Sir Syed told the Government that the trouble had been due not to any momentary cause, but to the fact that the people had no voice in the Government of their country. The act of 1864 was practically the direct result of Sir Syed Ahmed's book, "The Cause of Indian Mutiny." When Indians were for the first time admitted to the Legislative Council it was from this book that Mr. Hume received his first idea of starting the national movement. The speaker ventured to refer to these facts to show that the teachings of the Aligarh School of politics had never been inconsistent with the legitimate political advancement of this country. He for himself had never found it difficult to reconcile the views of Aligarh with those of the Congress. He chiefly devoted himself to education, because he believed then and believed still that for Mahomedans educational work was much more important than another for long time to come. But he had always certain views about the political progress of the country and he would give them now. These were:—(1) That it was his belief that God had entrusted the destinies of India to the Great British nation for main purpose of raising India to a status of a living and self supporting part of the British Empire. (2) That it was with the help and guidance of England and England alone that this grand object could be achieved. (3) That Hindu-Moslem unity was an essential condition of the eventual settlement of that great problem to be solved under British Rule. (4) That so far their political needs and responsibilities were concerned and as citizens of this country Indian Mussalmans were Indians first and Mussalmans afterwards. (5) That the regeneration of Indian Mussalmans was the essential part of the general Indian problem and that its attainment was as much the concern of their Hindu brethren. (6) That he firmly believed that the great English nation would never fail in the faithful discharge of their trust and that Indians could confidently and thoroughly rely upon the political instinct and sense of fair play of the British. And finally (7) That the turning factor in all their political advancement would be and must always be their own real preparation and fitness for any particular stage of their development. With all their activities in other directions it should be their foremost duty to do their best to prepare themselves to do their part as citizens of the great British Empire. This particularly applied to Mahomedan community the backward condition of whose education had been a drag upon the progress of the country. It was good that the leaders of Hindu and Mahomedan communities co-operated but nobody should run away with the idea that co-operation of leaders alone would solve the Indian problem. It should be their firm endeavour to smooth the path for their leaders in solving the problem. Mr. Sobani had referred to his appointment as Member of the Indian Council. He (the speaker) felt that so far he had been only a son of India but by accepting this post he felt he had also become a servant of India. He keenly felt the combined weight of being the son and servant of India and he prayed to God that he might enable him to do his part well and with credit. He assured them that he would endeavour to serve his Sovereign, his country and his community to the best of his abilities and power.

అమెరికా

పోపుగారి సంధిసూచనము.

అమెరికా ప్రత్యక్షతర వివరములు

లండను, ఆగష్టు 29:— పోపుగారి సంధి సూచనకు ప్రత్యక్షతరముగ వెసి డెంటు విల్సనుగారిటుల జెప్పుచున్నారు. భాద్రత లేని దొరతనము వారి యధికారమున నర్హత ప్రజల మగు పైనిక సంస్థాపన ముందుటవలన దానికి విశేషాధికారముండి ప్రపంచముయొక్క స్వాతంత్ర్య జాతులన్నిటియొక్క స్వేచ్ఛకును నిగంతరము బాధలుగుచుండును గాన నట్టి భాధను దొలగించు నుద్దేశముతో నీయంద్ర మారంభింప బడినది. ప్రపంచమునంతయు నాక్రమింపవలయునను ఉద్దేశముతో రహస్యముగ సేర్పాటులనన్నియు గావించి, చిరకాలము నుండియు సంప్రదించుటవలన అంతర్జాతీయగౌరవప్రతిబంధకృతజ్ఞతలవేసిని పాటింపకుండ నది సమయము జూచుకొని తనయభిప్రాయముల నాకస్మికముగ నత్యద్భుతముగ యధార్థముల జేయబూనుకొనెను. న్యాయాన్వయములను గాని దయాదాక్షిణ్యముల గాని పాటింప దలవలెను. దలవక ఒకభండుము— ఖండరుంతయును రక్తసిక్తముజేసెను. వైనిటలర్ క్షమును ప్రపంచజేతుటతో నారలేదు. ఏకర్మమెఱుగని యనదలగు స్త్రీలయొక్కయు, శిశువుల యొక్కయు, నిరుపేదయొక్కయు రక్తమునంతయు నిష్కారణమున దేశమునంతట ప్రవహింపజేసెను. ఇప్పుడు శత్రువులు దిగ్భిమతో నిలిచి చూచుచున్నారు. కాని పరాజయమొందలేదు. వారిపక్షము ప్రపంచమునందలి అయిదు వంతులలో నాలుగువంతుల ప్రజలకు శత్రువులుగ నున్నారు. ఈ ప్రతిభ జర్మను ప్రజలది కాదు. దయావిహీనుడగు వారి యిజమానునిది. ఇతర ప్రపంచక చక్రమెల్ల నతి డెట్లాడించిన నట్లాడుకుండునటుల జూచుట మన కర్తవ్యము. పోపుగారు చూచించిన ప్రకారము మనము ప్రవర్తించిన జర్మనీ పైనికాధిపత్యపు నరభివృద్ధికి తావిచ్చినవార మగుదుము. అందువలన జర్మనీకి విరుద్ధముగ నిరంతర అంతర్జాతీయ మిత్రత్వము నెలకొల్పవలసి వచ్చును. అంతయు గాక ఇప్పుడిప్పుడు కన్నుల విప్పుచుండు రుస్సాదేశము అనేకకుట్రల పాల్గొనువలసి వచ్చును. మెల్లమెల్లన దాని వ్యవహారముల నెరవారు కోకొల్లలు గలిగించుకొన నురియొక ప్రతి విప్లవము జరుగవచ్చును. సంధి దేని వాధారముగ గ్రహించుకొనవలయును? జర్మనీ పునర్విజృంభణమునా? లేక సంధియందలి దానిమాట గౌరవమునా?

సంధిసూత్రములు.

ప్రతిసంధి యుద్ధము యొక్క పరిశీలన మే మన:— “అది యుద్ధమున జోకొమ్ముగల జాతులన్నిటియొక్క నమ్మకమునై వాధారపడి యున్నదా? లేక నేనియో కుట్రలవమ్మ దొరతనమువారి యాశల మీదగాని, కొలది స్వాతంత్ర్య ప్రజల కోరికలమీదగాని ఆధారపడి యున్నదా?” అను సంగతి నాలోచింపవలయును. జర్మను దొరతనము వారి భయంకరమగు దారుణమువలన బడిన నీయంద్రమునందలి నష్టములకు తగిన ప్రత్యామ్నాయములు రావలయును. అట్టి ప్రత్యామ్నాయములు లోక జనల చక్రవర్తిలన నొనగూడవలెను. బలహీనులు, బలవంతులునగు ప్రజల చక్రవర్తుల విదళనమువలన నవి సంప్రాప్తింపవలెను. సామ్రాజ్యపుల విదళనమును, స్వలాభాయత్తచిత్తములు, ఏకాంతి స్వభావములును, ఆర్థికోన్నతాభిలాషలు నగు సంఘముల సంస్థాపనము గూడ అవసరము లేదని మాయుద్దేశ్యము. అవి వ్యర్థములకంటె ననర్థకములు. అందువలన ఎట్టి కాంతి సంస్థాపనకును అవకాశ ముండదు. కాశ్వతకాంతి సంస్థాపనకు బాత్రిక నే యవకాశముండదు. కాశ్వతకాంతి సంస్థాపనము న్యాయముమీదను, నిష్పక్షపాతము మీదను, మానవాభిమానస్వాతంత్ర్యముల మీదను ఆధారపడియుండవలయును. కాశ్వతముగ నుండవలయు ఎద్దానిని గూర్చి గాని మేము ప్రస్తుత జర్మనుభరిచాలకుల మాట ను పూచీగా గ్రహింపనేరము. జర్మను ప్రజల మనోవాక్యాయకర్మములచే నది స్పష్టముగ వ్యక్తీకరింపబడు వగతును మేము నమ్మజాలము. ఇప్పుడేజాతీయు ఏ మానవుడు నెన్నడు విశ్వసించినోకుండు బాధ్యతలకు జర్మనీ పూచీపడి, వైనిటల నిరాయకుల జేయుటకును, పరిష్కారములగు ఒడంబడికలకును, అంతర్జాతీయ కలహముల నిర్మూలించుకొనుటకు శరీర బలహీనయోగమునకు బదులు న్యాయస్థానముల నెలకొల్పుటకును, రాష్ట్రముల సరిహద్దుల పరిష్కారములకును, చిన్న జాతుల పున్న రాజ్యమునకును, ఇయ్యకొన నేని సంధి జరుగగలదు.

జర్మను మిత్రులలోని ప్రజలకాశ్వదేశములగూర్చి మాకు కొత్తసాక్ష్యములు గనింపవలయును. అన్ని ప్రదేశములయందును జాతులయధార్థతపై ప్రజలందరియొక్క నమ్మకము మరల ప్రవేశించవలయును, అన్ని జాతులు గలసి తగిన యుద్ధంబడిక జేసికొనునటులను భగవంతుడు వేగముగ్రహించు గాక!

పత్రికలు వెసి డెంటు విల్సనుగారి అభిప్రాయములను అంగీకరించుట

న్యూయార్కు, ఆగష్టు 30:— పోపుగారి సంధి సూచనలను విల్సనుగారు నిరూపించుట పత్రికలన్నియు ఆమోదించుచున్నవి. జర్మను ప్రజల ప్రతినిధులతో తప్ప మరెవరులతో సంధి మదుర నేరదని వ్యక్తీకరించబడినది.

బ్రిటిషు పత్రికల వ్యాఖ్యలు.

పత్రికలన్నియు తమ ప్రధానవ్యాసమునందు విల్సనుగారి సందేశమును కొనియాడుచు ప్రాయశఃపదగినవి.

డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక:—మనవని యింకను తీరలేదని వెసి డెంటు విల్సనుగారి లేఖ జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. ఈ రాక్షసి యుద్ధమును గూర్చి విల్సనుగారు చూపిన కోపానలమును పత్రికలన్నియు ప్రజ్వరిల్లి జేయుచున్నవి. సకాలము నకు వెసి డెంటుగారి లేఖ చేరి సంధికొరకై బాంతువాదులు చేయు మోసపు యత్నము లన్నిటిని వెల్లడి జేయుచున్నది.

మార్నింగ్ పోస్టు పత్రిక:—జర్మనీకి ఒడంబడుట కిష్టములేనా రిట్టి సమాధానమునే నీయవలయును. ఇ దెంతయు మిత్రమండలివారి యద్వప్తము.

డెయిలీ మెయిలు:— ప్రపంచక మనుకొన్న రీతిసే విల్సనుగారు ప్రత్యక్షతర మిచ్చిరి. యుద్ధవిషయములం దెన్నడును విల్సనుగారిట్లే ప్రత్యక్షతర మొసంగువారు.

టైముస్ పత్రిక:—మిత్రమండలి రాజనీతిజ్ఞులీయవలసిన సమాధాన ముపేరి. పోపుగారి సుమద్దేశములను విల్సనుగారు శరసా వహించిరి. కాని పోపుగారు రహస్య ప్రకారము కార్యములు నెరవేరక పోవుటచే మిత్రమండలివారు పోపుగారి సందేశమున కీయకొన జాలరు.

పోపుగారి లేఖను విల్సనుగా రంపిన ప్రత్యక్షతరమును యు. ఎస్. సె నెటువారందరును ఆధికోత్సాహముతో ఆమోదించిరి.

ఇటలీ

మిత్రమండలివారి యుద్ధనాకలు

ముఖ్యమగు ఆస్ట్రీయను ఇనుపదారులు భగ్నమగుట

రోము, ఆగష్టు 29:—ట్రీయన్టీ సింధుకాఖయందు బ్రిటిషు ఇటలీవారి యుద్ధనాకలు తాండవమాచుచున్న వని విశేషములు వ్యక్తీకరించుచున్నారు. నాబిలీస్, ప్రొసెక్టో, కోరునోలకు పోవు ఇనుపదారులన్నియు భగ్నమైనవి. శత్రువులు తమ సరఫరాలను, వైన్యములను ఈమార్గముగ నేరవ్వించవలసి యున్నది. అద్దానంజేసి ఈ యినుపదారులు ఆస్ట్రీయనులకు అత్యంతోపయోగకరముగ నున్నవి. హెర్బాదాగర్గర్ మిత్రమండలి వారి యుద్ధనాకలు మెల్లలను కుంభీపాతముగ కురిపించుచున్నవి.

ఒస్ట్రాంటో జలసంధి యుద్ధము.

లండను, ఆగష్టు 29:—మే నెల 15-వ తేదీని ఒస్ట్రాంటో జలసంధివద్ద జరిగిన యుద్ధమునందు టాపిన్ ప్రతిభకు పలువురకు పలువిధములగు బహుమానము లీయబడెను. ఆ సమయమున ఆస్ట్రీయావారి క్రూయిజరు మూడు బ్రిటిషు నావల నెదిరించియుండెను ఆ బహుమతులలో విక్టోరియాక్రాను బహుమతి సిక్కిపురు జోసెపు వాట్సుగారి కొసగబడెను. ఆస్ట్రీయను క్రూయిజరులు వచ్చి తమ నాకల నాపినేమునపుడు అతడు తన నావ నతిత్వరితముగ నొక క్రూయిజరు మీదికి నడపించి అత్యుత్సాహముతో తన నావలోనానిరలచే చివరవరకు యుద్ధము చేయించెను. ఆ నావ క్రూయిజరు చుట్టులిరిగి దానిలోని ఫిరంగిని భ్వంస మొనరించెను. ఆ సమయమున నత డొనరించిన సాహసమున కతని కా బహుమతి యొసగబడెను.

ప్రతియుద్ధములు ప్రతిహతముగలు

561 నుండిని బండిలుగ గొనుట. లండను ఆగష్టు 30:—ఇటలీ అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—గోరిజియాకు పడమరగ డెయిలీ సిగ్నలిఫికేషన్

దగ్గరనున్న స్థానములను మరల తమ స్వాధీనము జేసికొనుటకు శత్రువులు ప్రతియుద్ధమొనర్చ దానిని ప్రతిహతము జేసితిమి. మాస్టానములను నిలబెట్టుకొని కొన్ని చోట్లు ముందుకేగితిమి. 561 నుండిని బండిలుగ జేసితిమి. శత్రువులు విపాకోదుస్సో పెయితినుధ్య శత్రువులు తలపడిరి. కాని విఫలులైరి. ధావినా జను లోయయందు శత్రువులు మూడుసార్లు తలపడిరి. కాని మూడు మారులు కూడ శత్రు యక్ష్మములను ప్రతిహతము జేసితిమి.

టర్కీ

పలనైను యుద్ధము.

అలహాబాదు, ఆగష్టు 30:— జూలై 26-వ తేదీని కెయిరోలోనున్న పయినీరుపత్రికా విశేషమడిట్లు ప్రాసినాడు:—పలనైను రంగమున ఎట్టిమార్పులను కలుగలేదు. ఇరు పీఠుల కావలిసేనలును మాటిమాటికి తలపడినవని తెలియుచున్నది. పీరికి స్వల్పనష్టములు కలిగినవి. కాని శత్రువులను పూర్తిగ బంధించుటయో వారిని నాశమొనర్చుటయో తటస్థిం చెడిది. 14-వ తేదీని గాజాకుపడమరగ సముద్రము దగ్గర నున్న శత్రుస్థానములను ముట్టడించి వానిలోనికి చొరబడి ఆ పటాలమును ఒడించితిమి.

ఈ పటాలములో ఎవరో మాచేజిక్కిన కొద్దిమందితప్ప తక్కినవారందరును మాతేప్పి బ్యాలలకై నేమి విమానికులకై న నేమి బలిగజేయబడినది. ఈదొమ్మిలో మానైనులు 12 గురు మాత్రము గాయములపొందిరి. ఇందులో ఒకడుమాత్రము మృతిమొందెను. మూడవ తేదీని తురుష్కులు పోర్టుస్టేషన్పై 4 బాంబులను బరపిరి. కాని విఫలులైరి. తదుపరి తురుష్కుల నుండి తమ ప్రాణములను, స్థానములను కాపాడుకొనునట్లు చేసితిమి. మరల మామై తలపడుటకు వీలులేకుండగ జేసితిమి. ఈలోపుగ హెడబాజా రాజుగారి నేలువిజయము గాంచినవని సమాచారము తెలిసినది. ఆ మీరు పెయి సలు గారు పంపిన సైన్యము మాకెదగ్గరనున్న యినుపదారులను పం తెనలను భగ్నము జేసినది. ఇంకొకపట్టణమును ఆనగామార్దక్షను ముట్టడించిరి. ఇయ్యది తురుష్కుల రాకపోకలకు చాల స్థాకర్యముగ నున్నది. షెరిపియను సైన్యములు ఆకాబాను స్వాధీనముజేసికొని తురుష్కుల కపారనష్టమును కలుగజేసి 600 నుండిని బండిలుగగొన్నవి. ఇందులోనుక జర్మను ఇంజనీరు కలడు.

ఆఫ్రికా

తూర్పు ఆఫ్రికా సమాచారము.

లండను, ఆగష్టు 30:— తూర్పు ఆఫ్రికానుండి బెల్జియనులు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—రూయిసారి, పేమరు నదులకుధ్య మాహేంజికి వాయవ్యముగ బ్రిటిషువారి సాయముతో జర్మనులను వెనుకకు పారదొలచుచున్నారము.

సయాము

సయాము రాయబారులు బెర్లినునుండి

నిష్క్రమించుట

అమ్మటరుడం, ఆగష్టు 30:— బెర్లినునువదలి సయాము రాయబారులు కో వెక్ హేగనకు పోయిరి.

నీటిబాహ్యముగు జర్మనుల సంధివిధానము

లండను, ఆగష్టు 30:—మిత్రమండలివారి దేశములందు జర్మనులు సంధికొరకై నీటిబాహ్యములగు ప్రయత్నము లొనర్చుచున్నారనియు ఇచ్చియు నిశ్చయముగ విఫలమగుననియు వెసి డెంటు పోయికో కేరుగారు జనరలు సెపెయిను గారికి బిరుదమొసంగు సందర్భమున వక్షసంలో తమ యువవ్యాస సందర్భమున తెలియజేసిరి.

తెక్కలలోటు:—తలచ్చేరి మ్యూనిసిపాలిటీ చిహ్నా ఆవర్ణాల ప్రకారము సుమారు నాలుగువేల రూపాయలు ఖజానాయందు లోటుగ నుండెననియు, నీలోటునుగూర్చి ఆలోచించుట కొక ఉపసంధి మేచ్చురపబడెననియు ప్రాసించిమి. సుమారు సంవత్సరము క్రితము ఈ మ్యూనిసిపాలిటీనుండ బుసాకు బోయిన 6 గురి పేరులను జీతములను ఖర్చుప్రాయబడియుండెను. ఇటులనే మ్యూనిసిపల్ కొలువునందు లేని ముకొండటి పేరులను జీతములనుగూడ ఖర్చుప్రాయబడియుండెను. ఈ తప్ప జమాఖర్చులను ఉపసంధివారు తెక్కలలో వెతకి సాక్ష్య విచారణ గావించుచున్నారు.

వృత్తాంతములు.

భూసేంద్రనాథ బానుగారు ఇంగ్లాండునకు పోవుటకై బొంబాయిలో 30 వ తేదీ సభ్యత్వమును ప్రవేశపెట్టిరి.

సాత్విక నిరోధము:— మలబారుజిల్లా నుహాననగర్ కమిటీవారు 5వ గురువారమున గావించిన సభలో సాత్విక నిరోధమునకు అనుకూలముగ నొక తీర్మానము చేయబడినది.

నంగరాష్ట్రీయులు తెలంగాణకుగారిని దేశమునుండి సభ్యత్వమును గావించి నెమ్మొనరి. అతివాదులకును మితివాదులకును భిన్నాభిప్రాయములు కలుగుటచే కొంతమంది సభ్యులను విడనాడి పోయిరి.

చచ్చిన ఎలుకలు:— మనూరులో కేయిత్రిలోయయందు 5ల నేలలు మిడును పాతకాలా భవనమున కొన్ని చచ్చిన ఎలుకలు నడిచుచుండుటచే భయముగలిగి పాతకాల ఆ భవనమునుండి చుర్రెముక భవనమునకు మార్చివేయబడినది.

మాతృకేసు:— తెంగునూరు కొత్తబజారులో పుట్ట అంగడివద్ద నివాసము నుహామ్యుషియును మరణమునకు పాటు భాగ్యము కల్పింపబడినది. పాతకాల తెలియుచున్నది. సంతకుని పోలీసువారు పట్టుకొని వానిపై కేసుచేసిరి.

పంచమబాల్లకు బట్టలనిచ్చుట:— మలబారు నగరమున 5ల మ్యూనిసిపల్ పంచమపాతకాల బాల్లకు నిన్నటిదినమున (30-8-17) టి. ఎం. ఆఫ్ఫెండెక్ గారి ఆధ్వర్యమున మ్యూనిసిపల్ వారు బట్టలను సెనుగిరి.

చెన్నపురి హోమయూల్ లీగు ఆఫీసు:— ఈ కార్యాలయము ఎప్పుడో 10 వ గృహము నుండి బ్రాడ్వే 1-7 సాధమునకు మార్చబడినది. కాన నికమందు లీగునుగూర్చి తెలియజేయువారు అసిస్టెంటు సెక్రటరీ హోమయూల్ లీగు 1-7 బ్రాడ్వే బాట్లపురు మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

కోమకొనుట:— కొలంబోలో మార్షిస్ అను నొక సికాపాలిటాను ఇ. జాకాన అను నతనిని పికారుగ నొక నిర్వాహక ప్రదేశమునకు పిలిపించి అచ్చట జాకానక వద్దనుండి 25 రూ॥లను దోచుకొనినందున మార్షిస్ పై కేసుచేయబడిరి మానుముల కలకత్తా విధింపబడినది.

బ్రాహ్మణేంద్రబాద్విత్తి సంఘము, బద్వారి:— బద్వారిలో బ్రాహ్మణేంద్రబాద్విత్తి సంఘముకట్టి గతనెల 1వ తేదీ నుండియు తెరువబడినది. వినియం దొక పుస్తకభాండాగారమును పతనమొందునకుకాక గలవు. ఉచితముగ విద్య నేర్పు రాత్రిపాఠశాల యొకటిగూడ తెరువబడినది. నిన్న జాతులను వృద్ధిచేయుటయే సంఘమువారి మఖ్యోద్దేశము.

కొలంబో యధ్యక్షులవారు:— డి. డెన్ నాన్ డెక్, ఏ. బి. అనువారు యా నానగందు పాఠశాలకు నియమింపబడిరి నానగంబాయికేసుండున్నప్పుడు వీరిరువురును సుమారు 80 రూ॥లు విలువగల ఆహారపదార్థములను ఆపహరించిన నానగంబాయిల మీదపై బొంబాయి మేజిస్ట్రేటు గారయొద్ద కేసుచేసిరి. ఒక్కొక్కరికి 150 రూ॥లు జూర్యువా విధింపబడినది.

ప్రాచీన గ్రంథాల కే. రామమూర్తి నాయకుగారి కందు:— ప్రాచీన గ్రంథాల కే. రామమూర్తి నాయకుగారికి చెన్నపురి పాఠశాల కట్టకట్టకు వినోదములను వారిగౌరవాధ్యము నాయకుగారు సెప్టెంబరునెల 2 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయం కాలము 4 గంటలకు రామచంద్రపురము శ్రీ శ్రీ రాజా కాకర్ల పూడి రామచంద్ర రాజా బహద్దరుగారి భవనమున నిందా సరించెను.

గుంటూరు, 30-8-17 శ్రీశ్రీ గ్రామ వైద్యులకు పురస్కారము:— (యి. సె. డి. గ్రామ వైద్యుల వీక్షితులవారు) శ్రీమచ్చిగూడ నగరస్థి స్వామిలవారి ముఖ్య భిక్షులకు స్వర్ణ రాజ్య స్థాపనలకు స్వర్ణ కాల సర్వాధికారము వీక్షిగా రాధామణి గుంటూరుకు వేదానంద నగరస్థి స్వామివారు సేను 4 గంటలకు బ్రహ్మవైద్యము నుండి తత్సంఘమునకు కొంత భోజనము కలిగించిరి.

బగ్గా పడవల తట్టువై ఆశీరులగు ప్రయాణికుల యిబ్బందుల గూర్చి సెక్రటరీయటులో 30 వ తేదీన మరల విచారించుటకు ఈ సంఘమువారు సమావేశమైరి. ఆరుగురి సాక్ష్యమును తీసికొనిరి. టిక్కెట్టు నిమ్మటలో కొంతయాలస్య మాయెనని తేలివది. మరుగు వెరడులు ప్రయాణికులకు సౌకర్యముగ లేవనియు నీటి సమపాయము లేదనియు తెలియజేయబడిన సమాచారమును నిజమని రుజువైనది. ప్రయాణికుల నెన్నడును కొట్టలేదని సాక్ష్యమును తేలివది.

జీవించియుండగ నె పూడ్చబడుట:— కొలంబోలో గతమంగళవారమున కొంతమంది కూలీలు చిన్నగుట్ట సెక్రటరీ దానిని త్రవ్వించిరి. గుట్టగట్టికాక పోవుటచే నొక పెద్ద మట్టిపెల్ల ఒక కూలీవానిపైబడి వానిని సజీవముగనే పూడ్చి నది. ఒకవరుస గారు కొంతమంది కూలీవాండ్ల సహాయమున వానిని వెకెతియగలిగిరి. వానికాళ్ళ గాయములనుండి రక్తము ప్రవహించుచుండెను. వారు వానిని వైద్యశాలకుండుంచిరి కాని వారు బ్రతుకునో బ్రతకదో తెలియదు.

భూలిపూడి గ్రామమున నొక ఇంకెంట్లీటు సెక్రటరీ పాతకాల 10-6-16 తారీఖున స్థాపింపబడినది. పాతకాల కమిటీవారు దీని రికార్డులను విషయమై చాల కృషిసల్పిరి. వారికి 27-6-17 తారీఖున ఫలితమిది. వారి సంతసమును తెలియజేయుటకై 27-7-17 తారీఖున నొక బహిరంగ సభ జరిగెను. పాతకాలబాలురు ఉపాధ్యాయులు తదితరులగు పెద్ద మనుష్యులు రికార్డులను పత్రమును చేతనబట్టుకొని పురవీధుల వెంబడి మంగళ వాద్యములతో తిరిగి దేవతాసందర్శనము చేసి మహారాజరాజుకి తిడవర్తి బాపయ్య (శ్రీశ్రీ) గారి భర్త సత్రములో సభ జరిపిరి.

ఈ నెల 26-వ తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము రాజమండ్రి ప్రార్థన సమాజముయొక్క కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యుల యొన్నిక విత్తమాజ మందిరమున జరిగెను. అందు 1918 జూలై 31- తేదీవరకు మ॥ రా॥ రావులపాదర్ కం. వీరేశలింగం పంతులుగారు ఆధ్యక్షులుగను, దాల్-కొండా చార్యులుగారు కార్యదర్శిగను అంజే-వెంకట్రాయయ్యగారు సహాయ కార్యదర్శిగను నిర్ణయింపబడిరి. రాజమండ్రి ప్రార్థన సమాజ మందిరపు వైయండ్లలో నిద్రవజున్న "సర్వజన పుష్టక భాండాగారము" తీసి వేరొకచోటునకు మార్చబడి నందున, ఆ స్థానములో సెక్రటరీ పుష్టక భాండాగారము నెల కొలుపుట కీ సమాజ సభ్యులలోనుండి యొక యువసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది.

కృత్తిమంగాధి:—వంగదేశమున ముజఫర్ పురములో యీ నెల 18-వ తేదీ సాయంకాలమున ఒకడు మంచుడుస్తులను ధరించి ఇద్దరు అనుచరులతో గూడ నగరమందలి శివాయిపతి బజారునకుపోయి తానే గాంధీని అచ్చట చెప్పకొనసాగెను. ఆ నగరమువారు గంధిగారిని యెన్నడును చూచియుండనందున అతడే నిజమైనగాంధీ యనుకొని వానికి సకలభవనములు చేయబడిరి. వానిని చూచుటకు దినమునకు సుమారు 5-6 కందల మంది వచ్చిచూచి పోవుచుండిరి ఇట్లు కొన్ని దినములు గడచిన వెనుక నదివజుతు గంధిగారిని చూచిన యొక జానపదుడు, వచ్చిచూచి అతడు గంధీ కాదనియు పొట్టు పోసి కొనుటకు యిట్టి మాయోపాయమును పన్నిన మోసగాడనియు చెప్పగ అచ్చటివారు గంధీని చెప్పకొనిన వానిని అనేక మంది ప్రశ్న లడిగిరి. వాని కన్నిటికిని అతడు సమాధానములు చెప్పలేనందున వానిని పోలీసువారి కొప్పించిరి. పోలీసువారు వానిని ఖయదునం దుంచిరి.

నాగుపాములు:— తా సెక్రటరీ నాగుపామును చంపితి ననియు, అది 6 అ 8 అ॥ ములు పొడవుగా నుండెననియు సింహళమునందలి వాగ్రాపత్రికలలో సెక్రటరీగారికి వ్రాయుచు ఇదివరకు సింహళమునందు చంపబడిన నాగుపాములలో ఇదియే పెద్దదిగా నుని పత్రికాసంపాదకులను అడిగిరి. ఇంతవరకు చంపబడిన పాములలో నిదియే పెద్దది కాను. పెద్ద పాములలో దీనినిగూడ చేర్చవచ్చును. 1908 వ సంవత్సరమున సింహళము గోల్పు సులీంకులవద్ద 7 అడుగులు పొడవుగల నాగుపా మొకటి చంపబడియెను. సింహళము ఉత్తరరాష్ట్రము ఇరిగంటక ఇంజనీరు సి. హావద్దగారు 7 అ॥ 2 అ॥ ములు పొడవుగల పామును చంపిరి. దాని వర్గము 8 అ॥ 2 అ॥ ములు పొడవు గ నుండెను. హిందూ దేశములో సాధారణముగ అగుపడు హేమిడ్రోయిడ్ (పాముల రాజు) అను జాతిపాము ఒకొక్కప్పుడు 15 అ॥ ల వజుతున పొడవుగలిగి యుండును అని పత్రికా సంపాదకులు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసిరి.

కాంగ్రెసు సభాస్వత్వము.

బంగాళా రాష్ట్రీయ సంఘమువారు తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రీయ సంఘముల వారును ఆనిబిసెంటుగూరినే ఆధ్యక్షులకు నియోజించిరి. ఆహ్వానసంఘమువారుగూడ నేను సమావేశమై అమృతగూరినే నియోజించిరి తంతివార్త వచ్చినది. బంగాళమున గూడ ఆనిబిసెంటుగూరికి 30 వోట్లును మహమ్మదాబాదు రాజాగారికి 34 వోట్లు ను వచ్చినవి. అమృతగూరినే ఆహ్వానసంఘమువారు గూడ నియోజించినను అమృతగూరు నిష్పంధమున నుండుటచే ఆధ్యక్షులకు మహింప బిలులేని స్థితియందున్నాడు. అట్టివో ప్రత్యామ్నాయగా మరెయ్యిరిని నియమించుటకు కాంగ్రెసు విధానమునందకాళము లేదని కొంద రాక్షేపింప సాగిరి. అట్టి యవకాళ మిది వరకు లేకున్నచో ఈ వత్సరమున కలిగింపబడవలసి యుండును. అమృతగూరు రాజాలక పోవుటయే తిట్టస్థించినచో కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము వారు సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారినిగాని మహమదాబాదు రాజాగారినిగాని నియోజించినచో నీ యిబ్బంది తొలగుట నుకరమని ఇండియన్ పేట్రీయటు పత్రిక చాలయుక్తి యుక్తముగ నూచించినది. ఏకత్వమున వై ఆధ్యక్ష పదవికి నియోజితులైన వారు సభ చేపట్టుటకు బదులు ననగ నాకస్మిక్ముగ వ్యాధిగ్రస్తులైనను మృతులైనను లేక సభ ప్రారంభముకు సమయమున నేదైన ప్రబలమగు నహామునకు పాలైనను గత్యంతరమేమి? సమావేశమైన ప్రతినిధులుగాని స్థాయిసంఘమువారు గాని వేరొకరి నియోజించుటయే ఏదో వత్సరము ఆనిబిసెంటుగూరు నియోజించుట ఆమెను గౌరవించుటకు గాదు. ఆమె స్వపరిపాలన తత్వమునకే యిపుడు ప్రతినిధిగానున్నది. అట్టివో నామెను నిర్బంధవాసమున నుండుటవలన నా స్వపరిపాలనా తత్వమునకే ధిక్కరణము కలిగినదిగాన నామెను నియోజించుటవలన స్వపరిపాలనా తత్వము బలపడుటయే గాక చెన్నపురి దొరకనువా రామెట్లు నొనరించిన ప్రబలమగు నక్రమమునకు తగినసమాధానము నిమ్మటగూడ చేకూరగలదని ఇండియన్ పేట్రీయటు పత్రిక వ్రాసినది.

దేవాలయపు గోడలనుండి నీరు స్రవించుట వాద ప్రతివాదములు

శ్రీ కృష్ణుని సందర్శించు నిమిత్తము, జన్మాష్టమి దినమున, కాళికానగరవాస్తవ్యులగు గౌ॥ మోతీచండ్ సి. వి. ఇ., రామాకాంతమాలవ్యగార్లు మేవాల్లోని శ్రీ కృష్ణునియాలయమునకు పోయియుండిరి. ఆలయమున భగవంతునకు పంచామృతస్నానమగుచుండ ఆలయపు చలువరాతి గోడలనుండి జొటజొట నీరు కారజొచ్చెను. గోడల సెక్రపారి తుడిచినను నవి వెంటనే నీటియను చుకుచుండెను. లోపల భాగమున గూడ గోడలనుండి యిట్లు నీరు స్రవించుచుండె నని గొప్పగు డిలోనివారు తెలియజేసిరి. జలయాత్ర, జన్మాష్టమి దినముల నీటియన గోడలనుండి నీరు స్రవించును. పవిత్రమగు నీ దివ్యులయందు శ్రీకృష్ణుని పానము నిమిత్త మి నీటిని యునునానది పంపుచున్నది జలము చే పప్పు కొందురు. ఈసమాధానము మోతీచండ్ మున్నగుపూర్వార్థానాగ పరాయణులకు సంశ్చక్తికరముగ నుండి, గోడలనుండి జలము స్రవించుట భగవన్మహిమను నూటించుచున్నది. ఇదియలక విషయము ఆశ్చర్యమును గొలుపును. నీరు స్రవించుట వైని వివరింప బడిన రెండవదివలననే నెప్పుడాలయమునకు వచ్చినను జూడగలరు.

నీ రిట్టెల స్రవించవలయునో, ఎవ్వరేని దర్శాత్తు వేసి, యుక్తమగు సమాధానము నిత్తురా? అట్టి సమాధానము రాకున్నయెడల, శ్రీనాథుని యాలయ మత్వంత పవిత్రవంతమనియు, భగవన్మహిమ మహిమయియు ప్రభుమగును అని ప్రేక్షకులగు మోతీచండ్, రామాకాంత మాలవ్యగార్లు ప్రకటించియున్నారు.

వై ప్రకటనమునకు ప్రత్యుత్తరము గూడ లీడరుపత్రిక యందెట్లు ప్రకటితమయ్యెను:—మూఢాచారములు, ప్రకృతి చిత్రములు యున్నగునవి భగవన్మహిమయిని మోసపోవచ్చును. విద్యాసంపన్నులు గూడ నిట్లు మోసపోయి ప్రతివాదులను కాలదువ్వచున్న పు డూరకొనుట యుక్తముకాదు. నీరేల స్రవించవలయునో అనునంతమున కా శ్రీయముగ పరిశోధించి యుక్తియుక్తమగు సమాధానము నీయవలసినదని వైని వివరింపబడిన ప్రేక్షకులు కోరియున్నారు. కనుక పరిశోధకుల కాలయమున ప్రవేశించుట కవకాళము గలుగునట తొనర్చుట యావశ్యకము. ఇంతయు గాక కేవలయనుంతయు పరిశోధకుల వశమై యుండవలయును. ఎట్టి కార్యము నొనర్చుటకయిన నీ పరిశోధకులకు స్వేచ్ఛ యుండవలయును. ఈ వరకులకు లోబడినచో విషయము పరిశీలించబడి సహేతుక మొనర్పబడు ని బారిష్టరు గౌరీశంకరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

జాతీయ మహాసభ

ఆహ్వానసంఘము.

నిన్నటిదినము (ఆగష్టు 30) భారతజాతీయోద్యమసమావేశము వివిధ జాతీయసభా సంఘముల కలను విచారించు వారలొకంపు. వాద ప్రతివాదములు ప్రారంభముగ జరిగెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు గారు ప్రసంగము గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి.

డాక్టరు ప్రమోదనాథ బెనర్జీగారు కింద కార్యక్రమమును జరిపిరి. దానియందు చివర నిర్ణయము వచ్చెను. ఎవరైనను జాతీయ సభాసభకు నవలంబించి 25 లను చెల్లించినయెడల వతడు ఆహ్వానసంఘమున చేరు. అంతరాయము లేదనాథ చాదరీ గార్లు ముగిసిన సంగతి యేదియో నిశ్చయించు వలయునని సురేంద్రనాథ్ బెనర్జీగారి కోరిక.

సురేంద్ర. — నాకు భావములేదు. శాశ్వతమైన దాని బలవంతము జాలదు.

హిరేంద్రనాథదత్తు. — నాకు భావమున్నది. చాలామంది భావమున్నది. నేను చెప్పిన యింకా వున్నది కొంతమంది కిక్కిరని నా కనేకమంది లు గలరు. మేము యథావకముగా బెనర్జీగారిని ఆహ్వానము తీర్మానింప బడలేదు. నామొదటవచ్చునది న్యాయమైన వాడినట నొకడైనాడే! (ఉత్సాహము)

బెనర్జీ. — వ్యక్తుల న్యాయముగూర్చి మాకు గలిగిన నిది న్యాయమైన వాడుకలకు తగినవి కాదు.

బెనర్జీగారింకేమియో జెప్పవలసింది ఆహ్వాన హిరేంద్రనాథదత్తుగారింట్ల బలికిరి. సురేంద్రనాథమున నున్న ప్రభు బెనర్జీగారు మాట్లాడుటనికేమియు నధికారము లేదని నాయుద్దేశ్యము. (ఉత్సాహము)

బెనర్జీగారు మరల మాట్లాడ బ్రహ్మించిరి. అంత సభికులు “నీవు మాట్లాడనక్కరలేదు, నీవు మాట్లాడనక్కరలేదు” దని కేకలు చేయసాగిరి.

బెనర్జీగారు. — నేనొక్కఁడొకప్పుడుగాను నేను సభను విడచుచున్నాను. బెనర్జీగారు నుండి బోవుచుండ ఆధ్యక్షులు బలవంతమున నతని గూర్చి బెనర్జీ:

హిరేంద్రనాథదత్తుగారు మరలమిమో జెప్పవచ్చును. ఆధ్యక్షులు ఆతని గూర్చుండగోరిరి: ఇంకా రింక నిలువబడి యుండగ నే “చెప్పవచ్చును”ని కొందరి “ఆధ్యక్షులు మాట వినుచు”ని కొందఱును కేకలుచేయసాగిరి. అంత సభయంతయు కల్లోలము సొందెను. చప్పట్లు పెట్టవచ్చును విశేషముగ కొట్టుచుండిరి.

అంత సభ్యులు డిల్లీపలికెను. “నువ్వు ఆధ్యక్షులు చెప్పవచ్చును నేను సభ నాపివేయుచున్నాను”

మరల గల్లెత్తు విశేషముగ నడిచి. ఆధ్యక్షులు మరి యొకసారి కొంత సేలకొల్పి జరిగి గారి కార్యము లేకపోయెను. అంత ఆధ్యక్షులు సభను విడిచిపోయిరి. సురేంద్రనాథ బెనర్జీ మొదలగువారు వాక్కులుబోయిరి. సభకువచ్చిన వారలలో ననేకులు సభనుండిరి.

అనంతరము బాబుమోతిలా ఘోషాగారు సభాధిపత్యమును వహించగోరబడిరి. పిమ్మట జాతీయ సభాధ్యక్షుల నెన్నుకొనుట జరిగెను. ఎ. ఎ. చాదరీగారు తక్కిన రాష్ట్రీయతీర్మానముల ప్రకారము ఆనినట్లుగానే ఆధ్యక్షులగా లింగ నెన్నుకొనియెను. చక్రవర్తిగారు దాని బలపరచిరి. ఒక్కఁడుతప్ప తక్కినసభికులందఱును అందులకు సమ్మతించిరి.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

మొయిలు బెనర్జీ. — మాంటేగూగారిని మొయి బెనర్జీయందున్న యది. మాంటేగూగారు, తి. స్వరాజ్యముల శంభారావములకు జెవులొగ్గి వారాడించినట్లును మొయి భీతిగొనుచున్న యది. మాంటేగూగారు తక్షణ స్వరాజ్యస్వాతంత్ర్య మొనగుట అవసరమని సిఫారసు చేయవలయునని, నిగోపియన్లు మితవాదులు కలిసి, వారియుగోగ్యమైన కుధ్యాసము జెప్పింపగలగని బెనర్జీయందున్న యది. డాక్టరు బాబి యదిపడి, బెనర్జీయందునుట కుట్టినవనిపించుకొనెను. మన ‘మొయి’ పత్రిక కున్నంత గాఢమిష్టమును మాంటేగూగారి కుండకపోదు; తక్షణస్వరాజ్య స్వాతంత్ర్యమును తివ్యాదుల చేతులలో నొక్కసారి నెట్టివేయుటకాయన నుద్దేశివాడుకాదు. ‘ఆదిగో’లోకమున, నిదిగో పులియనితనిపోని యభూత జ్యోతిములం జెప్పబూనుట ఎంతమాత్రము నుంచిది కాదు. (ఆంధ్ర పత్రిక)

హిందూ త్రియైక్తిక కంపెనీ

పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు.

(మా స్వకీయ విశేషముల యొద్దనుండి)

బరంపురం, ఆగష్టు 28: — ఉత్సాహముగల యావనాంధ్రులు కొందరు గలిసి మాపురమునం దొక నాటకసమాజమును నెలకొల్పిరి. వీరు 18-వ తేదీని సంగీతసారంగధర యను నాటకమును కల్పింపజేయుచు జ్యోతిశీపురమందెరమున ప్రదర్శించుటగాను పురపాలక సంఘమువారికి పర్యాయములు బాడుగను తర్ఫీలు బెంచుట విషయమై యిరువది రూపాయలు ధరావతుగను జెల్లించిరట. నాటకమానుటకు రెండు దినములు ముందుగ నే వీరు పెద్దపెద్ద యక్షములతో ముద్రింపబడియున్న ప్రకటన పత్రికలు పురమునం దంతట నంతటయు యేగాక, రంగురంగు పతాకములతోడను బొమ్మలు వాడ్యములతోడను, నాటకక్రమమును దెలియజేయు కరపత్రములను బంచిపెట్టిరి. ఆకరపత్రములలో “ఇంక వచ్చు లాభము ప్రజాక్షేమమునకై వినియోగింపబడు”ని యుండెను. 17 వ తేదీ శుక్రవారమురాత్రి బోగము శ్రీలసమాజము వారును గంటి లక్ష్మీనరసింహరావుకవి విరచితంబగు సారంగధర నాటకమును ప్రదర్శించియుండుటచే, 18 వ తేదీ ఉదయము 7-30 లకు పురమందెర మియ్యబడనని మ్యూనిసిపల్ సెంటిఫీష్యురుగారి ద్వారా చెరుమాన్ గారు, వై నాటకకంపెనీ యధ్యక్షులును, మాయూరి స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శియునగు, ఎ. అప్పల నరసయ్యనాయకు బి. వి. బి. ఎల్., గారి వద్దకు వచ్చువానమును బంప, సబుటెన్సియరుగారు “మీ రి పు క ము న నాన్న స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శిగ మండుట చేత నువై నాటక కంపెనీకి ఆధ్యక్షులుగా నుండుటచేరను, నాటకములన వచ్చు రాబడిని మీ సమితివారే పుచ్చుకొందుననియు, పురమందెరము నాటక కంపెనీవారి కీయగూడదని సబు కలెక్షరు డెప్యూటీగారు చెరుమాన్ గారికి కబురంపుటచే, చెరుమాన్ గారి యిలేదని కూడ చెప్పి”దని మా స్వరాజ్య సమితి కార్యదర్శిగారు చెప్పుచున్నారు. ఓవర్సీయరుగారు చెప్పిన విషయములు కడు చిత్రముగా నుండుటచే, చెరుమాన్ గారివద్దకుపోయి నిజము దెలిసికొనిరావలసినదని కంపెనీ మేనేజరు ఎ. యస్. నారాయణరావుగారిని ఆధ్యక్షులుగా రంపగా ఎక్కువ డబ్బు వ్యయమైనదనియు, వై గ్రామముల నుండి సాత్రధారులను దెప్పించితిమనియు, సుమారు మాటయే బది రూపములవరకు ఖర్చయినదని చెప్పి, చెరుమాన్ గారందలకు కనికరించి, ధరభాస్తును పంపుచున్నచో, మీ ఖర్చులవిషయమై ఆలోచించెదనని చెప్పుటచే, మేనేజరుగారు గృహోన్ముఖులై చుట్టరి కూడ వినుచున్నారు. 10 గంటలవరకు చెరుమాన్ గారివద్దనుండి యనుకూలమైన ప్రత్యుత్తరమును బడయుటకు కంపెనీ ఆధ్యక్షులుగారు వేచియుండి పిమ్మట యీ జాబును వ్రాసి చెరుమాన్ గారికడ కంపెనీ.

“మా మేనేజరుగారికి పురమందెరము నెప్పుడు స్వాధీనము చేసెదనో యను విషయమును దెలిసికొనుటకు కొంచున్నాడను. నాటక ప్రదర్శన గావించుకొనుటకుగాను, మేము బాడుగను జెల్లించిన విషయము మీ రెరుగనిది కాదు. నేటిగోళాన నాటకమును ప్రదర్శించుటకు గాను గత రెండుదినములనుండి పురమందెరమున కరపత్రములను పంచి పెట్టుటయేగాక, వై గ్రామములందు కూడ ప్రకటనలు గావించితిమి. మాకంపెనీ వారికి పురమందెరము యొక్క బీగము నొసగకూడదని మీ గొట్టాపించినట్లుల, రాజగోపాల మను మీ ఓవర్సీయరుగారు చెప్పిరి. ఈ విషయమును నిజమై యుండవచ్చునా? నేటి ప్రదర్శనమునకు మీరు పురమందెర మొసగనిచో, మమ్మును స్వప్రభువుటయే గాక, పురజనుల కెక్కువ కష్టమును గలిగించినవారిగురురు గాను మీ రి విషయమై యాలోచించవలెను”

(చేవ్రాలు) ఎ. అప్పల నరసయ్య:

ఈయన పురమునకు చెరుమాన్ గారు ప్రత్యుత్తర మీయకుండుటచే తిరిగి 20-30 లకు నేరొక జాబును వ్రాసి పంపిరి. జాబును గొనిపోయిన యాతినిని చెరుమాన్ గారు జూచియు, 2.3 గంటలక కొంతసేపు ప్రసంగించక, పిమ్మట ఆ జాబును కచ్చేనవద్దకు పీకికొని రావలెనని యెక్కువ యాగ్రహముతో జెప్పిరట. ఇంతలో పురమందెరమునవద్దకు బోయియుండిన సభ్యులను ఓవర్సీయరుగారు తిరిమివేసిరని యధ్యక్షులతో జెప్పి, రెండవ జాబునకు జవాబు బడయకున్నను తిరిగి మూడవయన పురమున నీక్రింది విషయములతో వ్రాసి పంపిరట.

“తెగలు కట్టుటకును, ఫల మేప్పుకునుటకును, మా కత్తులగా కాలము లేకుండుటచే, పురమునం దిరమును మా స్వాధీనము గావించుకొనుచున్నాము” 5-30 లకు కొందరి సభ్యులతో గూడ సభ్యులుగాను పురమందెరమునవద్దకు బోవ నచ్చట ఓవర్సీయరుగారు ప్రేక్షకులు గూర్చొను, తర్ఫీలు బెంచుట మందునీళ్ళతో కడిగించుచు, నేలపై పానంకుళము లోతున చురునీళ్ళను బోయించి యుండిరట. ఆధ్యక్షులుగారు ఓవర్సీయరుగారితో ప్రసంగించ నాటక కంపెనీవారిని చుందెరములోనికి రానివ్వకూడదని చెరుమాన్ గారు తీరుపును జేసికొనుటజెప్పిరట. పిమ్మట 6; 6-30లకు కొందరు సభ్యులు పురమందెరమునవద్దకు బోవ, నవ్వుటికిగూడ చెరుమాన్ గారు దయదలచి యనుకూలమైన వాదల పంపకుండుటచే, ఆధ్యక్షులుగా రీమాశ నిగాశజేసికొని, సంయోగసంఘ మందెరమునకు బోవగా, రెండుమూడు జాబులను గొనిపోయిన ఆతడు తిరిగి యాజాబులను గొనితెచ్చి, చెరుమాన్ గారు కచ్చేరికి రాలేదని జెప్పెను. అనంతరము 7 గంటల సమయముందు చెరుమాన్ గారి దిగువ యుత్తరమును వ్రాసి సంయోగసంఘ మందెరమునంపు యధ్యక్షునికడ కంపెనీ.

“మీ జాబులోని విషయములను జూచి నే విస్మయమును బొందుచున్నాడను. నేటిరాత్రి నాటక ప్రదర్శన గావించుటకుగాను మీ కడై చెల్లించుట నేనెరుగను. మీ సోదరుడును, నాటకకంపెనీ మేనేజరు గారు నగు, ఎ. యస్. నారాయణరావు దరఖాస్తుతోనూద కొంత ప్రాముఖ్యము, మా కార్యాలయమునం దుంచినట్లుల విచారణమును దెలిసికొంటిని. తర్ఫీలు బెంచుట నష్టమును గూర్చి మానవ సభ్యులుగా జెప్పుబడనను వ్రాతమాలముగా వాతకు రక్షణ మీయవలెను, నే నుత్తరువు కొనకపోవుటయే గాక, పురమందెరమును తన కిచ్చినట్లులు తీరుపును గూడ బంపవలెనని. పురమందెరమంతయు నశుభ్రతగా నున్నదని ఆగోగ్య రక్షణాధికారి (కానిటరీ ఇన్స్పెక్టరు) చెప్పుటచే నేటిగోళాన మీ డి ఉపయోగించుటకు వీలుండదు. గత గాత్రీ నేరొక నాటక సమాజమువారందొక నాటకమును ప్రదర్శించి యుండుటచే, ఈ యశుభ్రతకు గాగణమాయెను. శుభ్రపదవిన పిమ్మట పురమందెరమును మీకొసగెదను. నా వలన క్రమమైన యుత్తరువును బొందకుండగ నే, మీరత్యాకురతతో మీ నాటక కార్యక్రమమును దెలియజేసే కరపత్రములనుబంచి పెట్టితిరి. నేటిరాత్రి మీ కానుందెరము నొసగినచో పురజనుల కెక్కువ ఆయాసమును గలిగించిన వారగుదురు. ప్రస్తుతము పురమందెర మెవరి స్వాధీనములో నున్ననో, ఆ ఓవర్సీయరుకు, క్రమమైన ఒడంబడికను వ్రాసియిచ్చి, అందుకు ప్రతిఫలముగా మీ రాతని వద్ద నుండి యానుందెరమును వై కొనవచ్చును.....

(చేవ్రాలు) ఎ. కి. సాత్రో.

సాత్రోగారు మున్నటి న్యాయధికులు. వీరెన్నడు నే నాటక కంపెనీవారిని గూడ గోరని ధనావశుకు “హిందూ త్రియైక్తిక కంపెనీ” వారి నడుగుటకు కారణము, సాత్రోగారు స్వరాజ్యసమితికి ప్రతివాదు లగుటయే యనియును, కంపెనీ వారిని స్వప్రపదవించుటకు పురపాలక సంఘమువారివై నాటక కంపెనీవారు న్యాయ్యముచేయుచునని గూడ పురజనులు చెప్పుకొనుచున్నారు.

ఇదివరలో జెల్లించినవైకము గాక, తిరిగి 20-8-17 వ వైకమును జెల్లించి కంపెనీ మేనేజరుగారు చెరుమాన్ గారి వద్దకు దరఖాస్తును పీకికొనివెళ్ళి, నాటక ప్రదర్శనములన వచ్చు లాభమును రాజకీయ సంబంధమైన యేసముదాయమునకును వియ్యయని యాధరభాస్తువైని వ్రాయవని కోర మేనేజరుగారు రంబులకు సమ్మతించివ్రాయు. పురమందెర మిచ్చునట్లుల యుత్తరువును వ్రాసిరి. నాటక ప్రదర్శనములన వచ్చులాభము స్వరాజ్య సమితివారికే చెందునని కొందరు, స్వరాజ్యసమితి వారి మూలధనములో ఈలాభము గలియదని కొందరును వచ్చిరి. పురమందెరము శ్రీపురపుటచే క్రక్కురిపోయెను. నాటకమానుటకు ముందుగా, విద్యాధికులును, ఉన్నత న్యాయవాదులును నగు శ్రీయత పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తి బి. వి. బి. ఎల్. గారిక చక్కని యుపన్యాసమును తమ సహజ గంభీర వాక్కులతో గావించుటయే గాక, చెరుమాన్ గారు వ్రాస్తూనేతరులగుటచే “జస్టిస్; ఆంధ్రప్రకాశిక” పత్రికాధిపతులు వ్రాసిన వ్యాసములు వారి నాకర్షించి యుండుటచేతనో లేక, అధికారులకు భయపడియో యీ గున గావించియుండురని చెప్పిరి. కరతాళధ్వనులు మిన్నులు వైను. నాటకసభ్యులు త్యాహవంతు లగుట, మొత్తమువైని నాటక ప్రదర్శనమును పాడుజేసిరని వ్రాయుటకు చుట్టిల్లుచున్నారము. హాస్యగాడు తన మోటాహాస్యములచే ప్రేక్షకులకు విసుగు కలుగజేసెను.

నీటితీర్పు - ఉర్దూముతీర్పు

(0)

భారతదేశము కృషిమాత్రజీవనాలంబు మై యున్నది. సేద్యమునకు ప్రాణాధారము మంచి జలాధారములు. ఉత్తర జలాశయ నిర్మాణము హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము వలన ప్రభుత్వముగా గ్రహింపబడి యుండెను. ప్రతివర్షము వర్షము లేమిచే కన్న కావలి గాని జలంబడు కరవు కాటకముల గుండ బుండ జీవనవి ప్రవాహములు నిరర్థకములగు సముద్రములు గాకుండు చరిత్ర యుర్విగర్వసాధ్యమై వసుమతియని సార్థక నాయుడు జెందునటుల జలాధారనిర్మాణము జేయబడుచుండెను. 1865 సం॥ నే 7 రున స్వేచ్ఛపబడిన కాసములమున దొరతనమువారు హైద్రాబాదును వెచ్చించి నూతన జలాధారముల నిర్మించినచో దగులిన తత్ప్రతి ఫలముగా కర్షణములు గావించుట కవకాశ మొసగబడినది. ఇటీవల నాకాసమునకు వింతింతలగు విపరీతార్థములు బయలు వెడలి దొరతనమువారు కుంతయిన భవ్యయము సలుపబట్టెను గూడ నీటితీర్పు విధించుటకు సందులు వెదకుటకు, జమీందారులను, ఈనాందారులను తమ హక్కుపత్రములలో లిఖింపబడని నేలకు నీరువీసికో జాలరని విధించిరి. ప్రాతలెక్కలలోని పట్ల సాగుగరి నెత్త రెండుయెకరములని ప్రమాణరహితమగు మామేర్పరచి యాతీని నిర్ణయించినది "మామూలు" పట్లమనియు జాప్తిభూమివైతిర్వాగ్నియిచ్చుకొనవలయునని యు కాసింపబడినది. కొత్తభూమి వరకట్టినను లేకున్నను ప్రస్తుతపు సాగునకును 'మామూలు' పట్లమునకునుగల వ్యత్యాసము నూతనసేద్యముక్రిందనే పరిగణింపబడుచుండెను. మతీయు రెండవవంటకు నీరుంటరాదని. నీరు దొరతనమువారిదియని నిర్ధారణముచేయుటకు 1905 సం॥ న నె 3 రు గా వేరుకార్యమున కై నియతమైన వేతనంబుచట్టము నూతన కై కొని నేలపై నిలుచునట్టియు పాటునట్టియు నీరంతయు నితరులకు హక్కుగానిది ప్రభుత్వమువారిదిని స్థిరపరుపబడినది. నేల యెవ్వారి దయినను నీరుమాత్రము యేలినవారిది యని స్థిరపరుపబడినది. అనివార్యగతి వచ్చి నీరుచొచ్చినను, ఊటరూపమున నేల చెన్నుగిల్గినను, మండలాధికారులు పంటకు పయోగ పడిన దని నిశ్చయించిన వెంటనే పన్ను ఆసన్నమగుచుండెను. ఈయంతము న్యాయస్థానముల విచారణపాత్రము. ఈ విధమున వైరెండు చట్టముల వలన గట్టి యెక్కట్లులు భూస్వాములకును సేద్యగ్రాంధకును వాటిల్లుచుండెను. న్యాయ స్థానములు పూర్వ విమర్శాబద్ధములయి గతానుగత వృత్తిని ఆపూర్వాభిప్రాయముల వెలిబుచ్చుచుండెను. కొలది పట్ల మాత్రము జలాధారమంతయు భూస్వాముల దైన యెడలను నీటియందు ప్రత్యేకము వంతు లేర్పడి యున్నచోట్లను పన్నులు తీసివేయబడినది. కాని యీ కాసములయొక్క యధ్యుత శక్తి నూతనము గా ద్యోతకము చేయబడిన పిదప విశేషముగ నీటిపన్ను జను చేయబడుచుండెను. గత సంవత్సరమున రాజధాని మొత్తమున జమీందారీ యానాములపైని యుమాదు యరు వది రెండు లక్షల రూ॥ వసూలుచేయబడినది. ఇంతియే గాక నీరు వీసినచో నపరిమితములగు నపరాధదండములు విధింపబడుచుండెను. అధికారమునకు వెంటి యపరాధముల నిచ్చుకొనుచు నభియోగముల నెలకొల్పజాలక పన్నుల ననుభవించుచుండిరి. న్యాయస్థానముల గొండలు మాత్రమే స్వతాంత్రై. న్యాయమాన్ది సర్. శంకరన్నాయగారి ది యక్రమమనియునా, కై రెండు కాసము తిట్టి యపూర్వపుగు నిరంకు భాధికారము సుసంగవనియు, మతీయు నీటితీర్పువ్యాజ్యమున భూస్వాములతో దొరతనమువారు చేసిన శాశ్వతనిష్ఠయముల మీఱవననియు, నేనాట నేప్రభుత్వమున మన శ్రేయమున దిట్టి యపూర్వప్రతిపూర్వపుగు నాచారము గానరాదనియు నిజవాండేత్య ప్రభావమును న్యాయపర్యాయ కాశలమునకు నిర్ధారయియు నేసియుండెను. పిదప న్యాయమాన్ది సమాజకయ్యగు గూడ నాతరునకే తీర్మానించెను గాని మున్నగు న్యాయస్థానము వలంక రించి యున్న వారి యభిమతములు అత్యున్న బడయజాల కుండెను. ప్రస్తుతము వైద్యమున గలబామునుండిని స్వగ్ధాను జామీందారీపైని నీటి తీర్పు విధించియుండగా హైకోర్టులో వైతము దొరతనము వాచే నెట్టిది. వైద్యవరంబిన కొన్ని వీసిన పద్ధతు తీర్పులవలననే వెలువడినది. తదనుసారముగా వెక్కు విమర్శలు స్థిరపడుపడినవి. కాని నీరులో సమాజ్ఞానమునభవారు (ప్రతి కవునిలవారు) హైకోర్టుతీర్పును రద్దపరచి ఖండించి న్యాయ

మాన్ది శంకరన్నాయగారి యభిప్రాయముల కై కొని న్యాయమొసంగిరి. జమీందారులకు ఇమ్మిరార్ సనదుల వలన ముందు వ్యవసాయాభివృద్ధిని గూడ గమకించి నీటియందు హక్కుస్వాతంత్ర్యము లాసంగబడినట్లు భావించబడవలయునని యును నేల హక్కుతోడ నీటిహక్కును గూడ ననుసరించి చనుననియు నదీజలము నాశముల బ్రవేశించిన పిదప దొరతనమువారి కెట్టిహక్కు లేదనియు నట్టి నాశములు కాల్యలు మొదలగునవి భూస్వాములవియే యనియు కానిచో వెక్కు భాధలు గలవనియు నీ మొదలగు విశేషాంశములతో సవిమర్శకముగా నుత్కృష్టమగు తీర్మానము నొసంగిరి. ఈనాములకు గూడ నామనునకే తీర్మానమియ్యబడినది. ఇట్లువై దొరతనము వారి యముల వీతిరున ననుమనో గమగొనవలయును. హైకోర్టు తీర్పు ననుసరించి యెన్నియో తీర్పులు నెలకొల్పబడినవి. అట్టివారల కేమి పరిహారమియ్యబడునో! మండలసభావేదికల నుండియు నితరస్థలముల నుండియు నెన్నియోవిన్నపము లిదన జరు బంపబడుచుండెను. ప్రభుత్వమువారి లిదనరకు గల యధికారములు చాలవనియించి సమగ్రమగు జలాధారముల చట్టము నుపసాదింప యత్నించు చుండిరి. యుద్ధవశమున వెనుకబడినది. సమాజ్ఞానమునభవారివలన స్థిరపరుపబడిన శాశ్వత హక్కుస్వాతంత్ర్యములకు ముందెన్నటికైన కాసనరూపమున ముప్పు వాటిల్ల కుండుగాక! న్యాయస్థానముల తీర్పులు ప్రభుత్వముతానుసారముగ నుండలేదని తోచినప్పుడు కాసనభావముఖముగ వానిరద్ద సేయుట గలదు. ప్రభుత్వముతానుచరులగు జమీందారులప్పు డేమందుకో తెలియరాదు. వాలకుల నిరంకుభాధికారమున న్యాయవిమర్శనములేక విధింపబడిన నీటిపన్నును వోలగించు కొనుటకై యమితభవ్యయమున నీరు యప్పీలునగాని న్యాయము తేటపడ నేరదను నమృతముతో సమరులగు నుర్దాము జమీందారులు పోరాడిరి. నిరుపేదలగు వారిగతియేమి? పాలకవిశేషముల న్యాయస్థానములయందు అభియోగ రూపము ఖండించు స్వాతంత్ర్యము గూడ భారతీయులకు లభింపకుండుటకు బ్రయత్నములు సలుపబడినవిగాని కొనసాగుటలేదు. హైదరాబాదును దాంగ ప్రభుత్వము న్యాయప్రతిష్ఠాపనములయందే నుష్ధిరముగ నుప్రతిష్ఠితమై యున్నది. అట్టి న్యాయపాలమునందు అధికారి వగ్గము నిరంకుశ ప్రభుత్వమున వ్యవహరించు పట్ల ప్రజలు న్యాయ సిద్ధిని న్యాయసభల బోరాడుట యెంత దుష్టరమున వ్యయప్రయాసములకు పోతుభూతమునగుచున్నదో యందజును దెలిసిన యంతమే యెయున్నది. న్యాయసభలయందు గూడ ప్రభుత్వమువారు వాదప్రతివాదములు సలుపుచో సామాన్య కక్షి దారులవర కేవలము జనుకాంతతో కార్యక్రమము నిర్వర్తించుచుండుట తరుచుగా గన్పట్టుచుండును. దొరతనమువారు స్వకీయవాదగ్రంథములుగ నుండు కాసనచయమును వీరి తిని ఉపయోగించునదియు మనకు అనుభవగోచరమే. దేశాభివృద్ధికి మూలకారణమగు నీటి వసలిని గూర్చి ప్రజలకు హెచ్చుబాధకముగనండు నవిమర్శకు పన్నులు గొనకుండ పారుదలయందు ప్రతిబంధకములు లేకుండ పుష్కలి మభిక్షుముగ బాలింతురుగాక.

క్రథల లక్ష్యనరసింహము

న్యాయస్థాన వార్తలు.

రాజపురం రైలుస్టేషను నూవెర్చుట జి. జి. రివైడుగారు రైలువేవారి యాజ్ఞికుండి సుమారు రూ 2000లు ఓలు వగల రాక్షసిబాధకు బెంగాలు పరిశ్రామిక కంపెనీవారికి విక్రయించినట్లు చేయబడిన కేసులో రాజధాని మేజిస్ట్రేటు ఎస్. ఎస్. ఓ. రాజాచారిగారు ముద్దాయిని జామీనుమీద కడపి.

వై సెన్సు తేనివాడు మోటారుబండిని నడపుట:— 926 వ నెం; రు మోటారుబండిని నడపు సుందరబాబు అను నకడు వై సెన్సుగూడని సుబ్రహ్మణ్యము మొదలిచే బండిని నడపించినందుకు సుందరబాబునకు 7 రూ॥లు జుల్మానా విధింపబడినది.

వైసికిలు బండి దొంగతనము:— జినియులు అను నొక నేనిటకే ఇక్ సిక్రరు సుమారు 4 మాసములక్రమము ప్లేగుఆఫీసు నకు బోయి ఆఫీసు మొపల భాగమున తురైసికియుని విడచి లోనికిబోయెను. రంగస్వామి అను సాలెవా దొకడు దానిని ఎత్తుకొనిపోయెను. రంగస్వామి నిన్నటిదినము (30-8-17) న పట్టుబడినది. పోలీసువారు కేసుచేసిరి.

హోమురాలు పతాకము కేసు

కొయ్లకొనెల 29 వ తేదీని మధ్యాహ్నము గం 12-50 ని వెంట్రుత్తురు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు కోర్టుకువచ్చిరి. తే స్వేచ్ఛముగ వానింప దలచితిరా" అని మేజిస్ట్రేటుగారు వారును గూరి నడిగిరి. "నేనును వెంకట్రమణ అయ్యంగారు వారిని వెంట్రుత్తుగారి పక్షమున వాదించుచున్నాను. తేని వరకును టికి సి.పి. రామస్వామయ్యగారు వచ్చెదరు. అంత గారు తెలుసువియ్యకలేనని సి. ఎస్. గోవిందరాజు మొదల్యారు ను అందుకే మేజిస్ట్రేటుగారు ప్రోసెక్యూటింగు ఇన్ స్పెక్టరు శ్రీనివాస కృష్ణున నభ్యంతరము కలదాయని యడుగు ప్రో॥ఇ॥ దా వేళ్ళను త్రొక్కి గారు లేదనిరి. సెప్టెంబరు 1 వ తేదీకి వాయిదీసినది. అరంజేలుగారి పక్షమున బి.వి. నరసింహయ్యగారు, వాడియాగారి పక్షమున ఎస్. ఎస్. రామస్వామయ్యగారు వాదించిరి. రికార్డును చూచుట కనుమతింప నిరాకరి. నరసింహయ్యగారు రడంగ గా మేజిస్ట్రేటుగారు

బిసెంట: తేదీని మరల పతాకమును స్తంభమును తెచ్చి వేసిరి. వగ్గరి కియ్యబోగా అయ్యగారు వానిని మరల పంపి యదు. కొన్నవరు అయ్యగారి చెంతకు మరల పంపిరో తెలియాలి పతాకముత్తురులో చాలమంది తమ ఇంట్లపైని హోము కొన్నుల నెత్తిరి.

పాతకాలల: యుత్తురు కళాకాలాసంబంధి యగు నున్నతవును (దివ్య) అంజ్యోతిశ్రేష్ఠి గారను (బాహ్య శేతర కై) ప్ర ఆయనను పక్షమాజకు) ఉపాధ్యాయుడుగా నున్నాడు. వ్యతిరేకుల ప్రతి తొలగించిరట. ఇందులకు హోమురాలు త్తూరునుండి గ్రామిణిమే కారణ మయ్యుండునని కోయంబు న్యాయండియా పత్రికకు ప్రాసిరి.

Mr. BASU N BOMBAY. His Address not to be Aggressive. Deputation You Must Visit England.

In response to a hurried invitation a fairly large gathering of the members were present at the Bombay Bhupendranath Association rooms last evening to meet Mr. Basu after than Mr D. E. Wacha Mr. Bhupendranath to the present position of the Association made some reference Government. The situation and the policy of the he said, but we Government were willing to move, ed to go. He the, is not sure how far they were prepar which the Congress referred to the deputation to England view of the forthcomad enjoined on them to send, but in consider it desirable that it should go at this stage. He said he had come from a province where the state of what we should do is somewhat disturbed and he asked Basu said he did not the existing circumstances. Mr. friendly way think that they should act in an un while he felt towards the Government should not desist, it was necessary that they opposed to the usage on pressing their claims. He was that the people should aggressive methods. He opined as much as it might not take up aggressive attitude in rather thought the do mischief to their cause. He adopted in a spirit of loyal and constitutional means would do incalculable operation with the Government much fighting. He good to their cause he had been that sometimes it will battled hard and it seemed to him carried on in friendly better that the struggle should be eminently suitable for spirit and that the present time was quicker and they would Results could be obtained much this rather than to obtain their ends much sooner by his view If by their any other means. That was ed a set back to their passive methods they once impart-ull fight again, an agional movement it would be an cult than ever. He task might become more diffi-

Mr. Basu then dealt teen. He said it was with the memorandum of the nine-view of the fact that hastily drawn up scheme but in to address a despatch to Government of India were about subject, a few members the Secretary of State on this thought that something that could be got together had had therefore drafted must be done promptly and they certain principles He home in which they enuncia and he was ready to do himself assisted in the of the memorandum were best to see the pre-ontal return to England a derred out If after-England and would be presents there itation go far to lighten his labours. He added it would be better if some of them went to England before Mr. Montagu returned. He would of course do his be in the event of no deputation going there, but then he did not be blamed if the results were not quite as good as might be expected. He emphasized the need the Presidency Association should send 3 or 4 members and other parts might send 2 or 3. In all about half dozen able advisers, who would go to England and ork there are necessary. English politicians had to be educated and English press had to be attended. The Deputation would in fact create public opinion in England in regard to Indian questions and also had by its educative efforts to modify the efforts of the reactionary views. Speaking for himself he said he would always be there at the service of his country and was for them to utilise his best services.

Four Sikhs Sentenced. Under Defence Act.

KARACHI, August 30: Four Sikhs from the Punjab applied to the Karachi Passport Bureau for passports out of India and produced Shiva Singh of Singer Sewing Machine Company, Karachi to corroborate their statement that they had resided two years in Karachi. On investigation, the Karachi Criminal Investigation Department discovered that the four applicants arrived in Karachi some nine days earlier. The Sikhs were charged under the Defence of India passport rules for making false declaration and Shiva Singh abetting. The Additional City Magistrate sentenced the five to three months' imprisonment each.